

(Assentiment)

Mir stëmmen also of.

Vote par main levée

Wien dofir ass, ass gebieden d'Hand an d'Luucht ze hiewen.

Wien ass dergéint?

Ech stelle fest, dass d'Résolution eestëmmeg ugeholl ass.

Da komme mer elo zur Diskussioun vum Projet de loi 5045 iwwert d'Kollektivvertrág. D'Riedezäit ass nom Modell 4 festgeluecht. Et si schonn ageschriwwen: déi Häre Loes, Lux, Bettendorf a Jaerling. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorablen Här Marcel Glesener.

7. 5045 - Projet de loi concernant les relations collectives de travail, le règlement des conflits collectifs de travail ainsi que l'Office national de conciliation et modifiant

1. la loi modifiée du 7 juin 1937 ayant pour objet la réforme de la loi du 31 octobre 1919 portant règlement légal du louage de services des employés privés;

2. la loi modifiée du 9 décembre 1970 portant réduction et réglementation de la durée du travail des ouvriers occupés dans les secteurs public et privé de l'économie;

3. la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État;

4. la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux;

5. la loi modifiée du 23 juillet 1993 portant diverses mesures en faveur de l'emploi

Rapport de la Commission du Travail et de l'Emploi

M. Marcel Glesener (CSV), *rapporteur*. - Här President, Kollee-ginnen a Kolleeegen, dat Gesetz oder déi Reform iwwert d'Kollektivvertragsgesetz iwwert d'Schlichtungsamt asw. ass e Projet vu gréisster Wichtigkeet a vu gréisster Bedeitung. Et ass eng Reform, déi eng kontrovers laangjäreg Vir-geschicht huet.

D'Kollektivvertragspolitik ass Gesellschaftspolitik. Iwwer Kollektivvertrág ginn d'Aarbechtskonditioune vun iwwer 80% vun alle Leit, déi hei géint Loun a Gehalt schaffen, definéiert a geregelt. D'Aarbechtskonditioune beaflossen natierlech och d'Liewensgestaltung vun all deene Leit an hire Familljen. Et ass dat also Gesellschaftspolitik.

Akommes, Loun ass een Ausdrock vu Gesellschaftspolitik. D'Aarbechtsweis, ënner welche Konditiounen dausende vu Leit hei zu Lëtzebuerg schaffen, gétt iwwer Kollektivvertrág definéiert a geregelt. Aarbechtszäite gi virun allem och iwwer Kollektivvertrág geregelt an Aarbechtsweis an Aarbechtszäite sinn enk verbonne mat der Liewensgestaltung a mat deem Fräiraum, deen den Eenzelnen huet, dee schafft, fir sai Liewen ze gestalten, a senger Famill an a senger Fräizäit. Och dat ass en Ausdrock vu Gesellschaftspolitik.

Doriwwer eraus wësse mer, datt d'Kollektivvertragsregelung, d'Kollektivvertragspolitik um Ursprong stoung vun der Entwécklung vun

den Aarbechtszäiten, a wann ech gesinn, datt mer viru Jorzéngten nach an deenen Industriebetriber eng Aarbechtszäit vu 56 Stonne pro Woch haten, iwwer Kollektivvertrág ass déi erofgesat ginn op 52 Stonnen, op 48 Stonnen, op 44 Stonnen, bis dann de Gesetzgeber, fir eng Cohésion sociale hei zu Lëtzebuerg ze erreechen, dann déi normal Aarbechtszäitgestaltung erofgesat huet op 40 Stonnen.

An haut diskutéiere mer iwwert d'35-Stonne-Woch an iwwer aner Forme vun Aarbechtsweisen an iwwer Aarbechtszäiten. Ech menge just do huet d'Kollektivvertragspolitik an d'Kollektivvertragswiesen eng wesentlech Aufgab an eng wesentlech Roll ze spillen.

Kollee-ginnen a Kolleeegen, mä net eleng déi zwee wesentlech Punkte si Géigestand vun der Kollektivvertragspolitik. Och d'Sécherheet an d'Gesondheetsbestimmungen, an d'Sécherheet an d'Gesondheetswiesen op der Aarbechtsplaz ginn definéiert iwwer Kollektivvertrág. Och dat ass Gesellschaftspolitik.

Iwwer Kollektivvertrág gétt definéiert ënnert welcher Form déi Leit, déi an de Betriber schaffen, kënnen Gebrauch maache vun de sozialen Ariichtungen. Och dat ass Gesellschaftspolitik.

Bildung, Weiderbildung a Formation, déi ëmmer méi noutwendeg a wichtig gétt an eiser Gesellschaft, gétt iwwert d'Kollektivvertragspolitik geregelt an definéiert. Och dat ass Gesellschaftspolitik.

Wa mer haut vu Selbstverständlechkeete schwätzen, d'allgemeng Lounindexéierung fënnt och hiren Ursprong am Rumm vun der kollektivvertraglecher Entwécklung. An dofir verstinn ech och d'Gewerkschaften, déi sech wieren, datt iwwer Kollektivvertrág d'allgemeng Lounindexéierung iergendwéi a Fro gestallt gétt. Et kann net sinn, datt d'Kollektivvertragspolitik benotzt gétt fir déi allgemeng Lounindexéierung hei zu Lëtzebuerg a Fro ze stellen.

Mir gesinn also, d'Kollektivvertragspolitik ass den Ausgangspunkt hei zu Lëtzebuerg vun der Sozialpartnerschaft. D'Kollektivvertragspolitik ass d'Alternativ zu der Klassenausenansetzung, ass d'Alternativ zum Klassenkampf. D'Kollektivvertragspolitik féiert dozou fir d'sozial Ongläichheeten auszeraumen an doriwwer eraus fir Spannungen an Ausenansetzungen tëschent Arbeitnehmer an de Betriber an Arbeitgeber auszeschleissen an ze verhënneren. Esou gesinn ass d'Kollektivvertragspolitik d'Fundament vun sozialer Fridden hei zu Lëtzebuerg schlechthin. D'Kollektivvertragspolitik ass déi éischt, déi wesentlech an déi daitlech fühlbar Fassong vu Matbestëmmung vun deene Leit, déi an de Betriber schaffen, vis-à-vis vun deem, wat sech an de Betriber deet.

Kollee-ginnen a Kolleeegen, ech wollt kuerz eng Kéier op d'Bedeitung an d'Wichtigkeet hiweisen, wat d'Kollektivvertragspolitik am Rumm vum Sozialdialog, am Rumm vun der Erreechung vun Liewensstandard an am Rumm och vun der Sozialpartnerschaft hei zu Lëtzebuerg a vum Sozialdialog bedeit. A well eben d'Kollektivvertragspolitik Gesellschaftspolitik ass an den Interesse vum Allgemengwuel ëmmer muss uewe stoen, ass et noutwendeg, datt d'Politik och déi noutwendeg Spillregele schafft an den noutwendege Rumm schafft, ënnert deem de gesamte Sozialdialog hei zu Lëtzebuerg nëmme ka funktionnéieren.

Dofir war et richtig a wichtig, datt de Gesetzgeber an d'Politik hir Responsabilitéit geholl hu fir éischens ze definéieren, wien hei zu Lëtzebuerg Kollektivvertrág kann aushandelen, wien hei zu Lëtzebuerg ka Kollektivvertrág bindend ofschleissen. Wichtig ass et, datt iwwert de Gesetzeswee e Rumm geschaaft gétt, wat an engem Kollektivvertrag muss dra sinn. Den In-

halt vum Kollektivvertrag ass onwahrscheinlech wichtig, an doriwwer eraus ass et och noutwendeg, datt d'Politik d'Verpflichtunge vun de Sozialpartner am Zesummenhang mam Kollektivvertragswiesen definéiert a festleet.

Doriwwer eraus wësse mer, datt am Numm vun de Kollektivvertragsverhandlungen et an enger Ausenansetzung net onbedéngt ëmmer zu engem Accord kënn. Dofir ass et och noutwendeg a wichtig, datt, wa Sträitfäll entstinn, d'Politik hir Responsabilitéit hält an definéiert, ënner welleche Konditiounen déi ganz Schlichtungsprozedure kënnen funktionnéiere fir Sträitfäll ze évitéieren. Doriwwer eraus ass et och um Gesetzgeber fir am Rumm vun de Sozialkonflikter d'Friddensflicht vun deenen zwee Partner ze definéieren an doriwwer eraus och d'Streikrecht ze definéiere vun de Gewerkschaften an anerersäits Ausschléissungen ze definéieren, déi vum Patronat an engem Sträitfall kënnen benotzt ginn.

Mir mengen, et ass dat Noutwendegst an dat Wichtigst wat am Rumm vun engem Kollektivvertragsgesetz definéiert gétt. A wa mer dat bestehend Kollektivvertragsgesetz kucken, dann ass och deemools schonn 1965 de Versuch gemaach ginn, all déi Froen ze klären, allerdéngs ënnert dem Zeeche vun den deemolege Gegebenheeten, déi awer grondleeënd geännert hunn, an d'Situatioun haut am Joer 2004 ass mat Sécherheet net méi déi wéi se dat 1965 war.

Wann ech elo nach eng Kéier op déi Grondbedingung vum Kollektivvertragswiesen higewisen hunn, dann ass et och einfach ze verstoen, datt d'Fuerderung vun der jonker Gewerkschaftsbewegung, fir Kollektivvertrág kënnen ofzeschleissen a fir esou d'Aarbechtsan d'Lounkonditiounen, d'Sécherheets- an d'Gesondheetsbestëmmunge vun deene Leit, déi an de Betriber schaffen, matzehëllefen ze decidéieren, schonn uganks dem 20. Jorhonnert hiren Ufank hat.

Mir gesinn, datt an deene Joren duerno, no 1900, et hei zu Lëtzebuerg opgrond vun dem Drock vun de Gewerkschaften, opgrond vun der Entstehung vun de Gewerkschaften, am Numm vum Pluralismus, et zu laangen Diskussiounen komm ass a wou d'Fuerderungen ëmmer méi grouss gi sinn, fir och hei zu Lëtzebuerg ee Kollektivvertragsrecht anzeféieren. Eng éischt Initiativ berout um Joer 1917, wou de Pierre Dupong eng Proposition de loi an der Chamber deponéiert huet fir de Klassenkampf ze évitéieren an d'Sozialpartnerschaft hei zu Lëtzebuerg anzeleeden.

Deen Débat ass vun 1917 u permanent hei an der Chamber kontrovers gefouert ginn. An eigentlech ass dee groussen Débat 1935 hei an der Chamber déclenchéiert ginn an et ass dozou komm, datt 1936 e Conseil national de Travail gebilt ginn ass, deen u sech de Virleefer war vun engem méi moderne Kollektivvertragsgesetz an in etwa d'Spillregelen definéiert huet, ënnert deenen d'Gewerkschaften, d'lénk Gewerkschaften deemools, mat de Betriber versicht hunn, iwwer Kollektivvertrág d'Aarbechtsan d'Lounkonditioune vun de Leit, déi an de Betriber schaffen, ze regelen.

Déi Diskussioun ass ënnerbrach ginn am Zweete Weltkrich a si ass erëm frësch déclenchéiert ginn no 1945, an et war déi deemoleg Regierung, déi en Arrêté grand-ducal geholl huet, dat war 1945, fir den Office national de Conciliation anzusetzen, dee méiglech Sträitfäll sollt verhënneren am Numm vum Dialog an, wa Sträitfäll sollten optrieden, versiche fir déi ze regelen.

Déi Diskussioun ass da ganz kontrovers nach weidergefouert ginn no 1945 an et huet gedauert bis 1962, wéi den deemolegen Aarbechtsminister, den Dr. Emile Colling, hei am Parlament de 14. Juni 1962 e Gesetzesprojet erabruecht huet, deen dann Ulass ginn huet vun dräijährege schaafen Diskussiounen an enger Spezialkommission. Et war de Jean Dupong, deen deemools Rapporteur war vun där ominöser Gesetzgebung, déi hiren Ofschloss fonnt huet den 12. Mee 1965 hei am Parlament, wou deemools vu 55 Deputéierte 50 Deputéierte fir de Projet gestëmmt hunn. Déi véier Kommunisten an ee Kolleg vun der deemoleger CSV hu sech enthalen.

Kollee-ginnen a Kolleeegen, ech hunn dee Réckbléck gemaach fir drop hinzewisen, datt déi Kollektivvertragsgesetzgebung keng Selbstverständlechkeet war zu Lëtzebuerg an datt et Jorzéngte gedauert huet, bis d'Parlament seng Responsabilitéit hei voll konnt droen an de Gewerkschaften, de Betriber, der Economie, der Wirtschaft effektiv dee Spillraum ginn huet an och dee Rumm gestach huet, ënnert deem se kéinte Kollektivvertrág ofschleissen.

Ee wesentleche Punkt vun de Mee-nungsverschiddenheeten deemools, an deene Jore virun 1965, war: Wie kann, wien däréf Verhandlung féieren a wie ka Kollektivvertrág gültig ofschleissen? An déi Diskussiounen, déi no 1965 am verstärkte Mooss agetratt sinn, déi hunn d'Politik beschäftigt scho virun 1965. Dat ass 1965 gekläert ginn, andeem opgrond vun där deemoleger Situatioun gesot ginn ass: D'Vertragsflicht an d'Vertragsfäegkeet si gläichbedeitend mat nationaler Responsabilitéit. Deemools ass festgehalen ginn an der Chamber den Terme vun der Vertragsfäegkeet, deen nëmme kënn exekutéiert gi vun nationaler repräsentative Gewerkschaften, an et war relativ einfach.

Fir d'Aarbechter waren et zwou grouss Gewerkschaften, dat war den LAV an den LCGB, déi secteuerméisseg iwwerschreidend fir all Salaré an all Arbeitnehmer aktiv waren an och deenen hir Interesse vertrueden hunn. Mat Ausnahm vun den Organisatiounen, déi de Kommunisten no stoungen, dat war den FLA, de Fräie Lëtzeburger Aarbechterverband, deen awer nëmmen a bestëmmte Secteuren aktiv war, awer keng national Ausdehnung hat, an doriwwer eraus war et fir d'Privatbeamten d'FEP. Esou datt deemools decidéiert ginn ass, vertragsfäeg wäre fir d'Aarbechter den LAV an den LCGB, a fir d'Privatbeamten d'FEP.

Dat war deemools de Wëlle vun dem Gesetzgeber. Et war deemools och eng kontrovers Diskussioun, déi och kontrovers mam Statsrot gefouert ginn ass, well de Statsrot dee Moment och anerer Meinung war an net eleng op dee Wee gang ass vun der nationaler Representativitéit, mä och déi sektoriell Representativitéit deemools ganz staark an de Vierdergrond gestallt huet. Mä, et war kloer, a wann een d'Debaten an d'Documents parlementaires nokuckt, da gesäit een, datt dat effektiv de Wonsch war deemools vun der Politik, vun der iwwergrousser Majoritéit hei an dësem Parlament.

Et huet awer net laang gedauert. No 1965 hu sech schonn eng ganz Rei vun Interpretatiounsfroe gestallt, wéi eng Rei vun Organisatiounen och d'Vertragsrecht bësprocht hunn. Ech erënneren do un den neutralen Handwierkerverband, Virgängerorganisatioun vum NGL, dee schonn uganks der 70er Joren...

■ Une voix.- 1969!

■ M. Marcel Glesener (CSV), *rapporteur*. - Voilà. Merci.

Also e puer Joer nodeem de Gesetzgeber hei decidéiert huet, eng Plainte agereecht huet fir och

d'Vertragsrecht ze kréien. Awer well den nationalen Handwierkerverband nëmmen een Deel, dat heescht d'Handwierker vum Lëtzeburger Salarat vertrueden huet, war et relativ einfach deemools ze tranchéieren an et huet sech a Kontradiktioun gestallt, wann den NHV géif d'Vertragsrecht kréie par rapport zu de Prinzipie wéi de Gesetzgeber dat deemools 1965 hei festgeluecht huet.

Mä doriwwer eraus ass et zu weidere grouse Problemer hei zu Lëtzebuerg komm vu villen Interpretatiounsschwieregkeeten, déi awer och den Ursprong haten an enger engersäits verännenter Situatioun vun der wirtschaftlecher Situatioun hei zu Lëtzebuerg, virun allem awer, well och am Laf vu Joren no 1970 effektiv hei d'Ëmfeld vun der Gewerkschaftsbewegung wesentlech zu Lëtzebuerg changéiert huet.

(Interruption et coups de cloche de la Présidence)

D'Ursaache vun der Noutwendegkeet vun enger Reform hu sech ergi virun allem opgrond vun der Wirtschaftskris, déi déclenchéiert ginn ass an der Stolindustrie, déi bewierkt huet, datt d'Zesummewuesse vun Aarbechter a Beamten als eng eenzeg Solidargemeinschaft an de Betriber an an anere Liewensberäicher sech erginn huet an noutwendeg war. Doriwwer eraus opgrond vun der Entwécklung vu méi Matbestëmmung sinn hei eng ganz Rei Institutiounen entstane wéi de Wirtschafts- a Sozialrot, d'SNCI, d'Tripartite, wou d'Fro sech gestallt huet an deene Gremien: Wie vertritt d'Arbeitnehmerschaft? An et ass zréckgegraff ginn op d'Entscheidung vun der nationaler Representativitéit, déi am Gesetz vum 12. Juni 1965 definéiert waren, awer vläicht net esou konkret an net esou genau definéiert waren, sou datt et ëmmer Ulass ginn huet zu Interpretatioun.

An dann huet ee festgestallt, datt awer och déi Wirtschaftsbewegung hei opgrond vun der Krisenentwécklung sech strukturell verännert huet. Engersäits sinn aus deenen zwou Aarbechtergewerkschaften allgemeng Arbeitnehmergewerkschaften ginn. Dat trifft fir den LCGB zou, deen och am Beräich vun de Privatbeamte Kollektivvertrág ausgehandelt huet, ofgeschloss huet a bindend ënnerschriwwen huet, wéi beispillsweis bei RTL. An aus dem LAV ass 1979 den OGB-L ginn, net nëmmen eng Aarbechtergewerkschaft, mä eng allgemeng Salaratsorganisatioun, déi den Usproch gestallt huet, fir kënnen Kollektivvertrág ze maachen, souwuel fir Aarbechter wéi fir Beamten, wat u sech an deem Gesetz vun 1965 net esou kloer definéiert war.

Dann huet ee gläichzäiteg festgestallt den Zesummebroch vun der eenzeger Privatbeamtegewerkschaft, der FEP, déi sech opgedeelt huet an eng ganz Rei vun aneren Organisatiounen.

Wichtig war awer och d'Ëmstrukturéierung an eiser Economie. Et ass en neie grouse Secteur entstanen. Eis Finanzplaz Lëtzebuerg ass entstanen an innerhalb der Finanzplaz huet eng Gewerkschaftsorganisatioun, déi net de Charakter vun der nationaler Representativitéit konnt beanspruchen, sech breet gemaach, huet sech staark gemaach, huet d'Vertraue kritt an ass mandatéiert gi vun deem iwwergroussen Deel vun de Leit, déi an deem Secteur schaffen, sou datt an deem Moment an deem grouse wichtege Secteur vun der Finanzplaz eng Gewerkschaft - d'ALEBA - entstanen ass, déi daitlech an determinant d'Representativitéit hat vun alle Leit, déi an deem Secteur geschaff hunn.

Dat huet dozou gefouert, datt effektiv ee sech huet misse Gedanke maachen iwwer eng Reform vun der Gesetzgebung vun 1965, well d'Ëmfeld grondleeënd changéiert hat par rapport zu 1965, an et noutwendeg war, fir d'Vertragsfäegkeet

ze déterminéieren, ëmsou méi et ëmmer méi zu Rechtsongsécherheet komm ass an de Relatiounen tësche Betriber, Wirtschaft an de Gewerkschaftsorganisatiounen.

De BIT ass widderhuelt ageschloss ginn no den Interventiounen ausganks der 60er Jore vum NHV an da vun der ALEBA, an et sinn d'Gerichter, de 24. Oktober 2000 an den 28. Juni 2001, déi dann eng bestëmmten Interpretatioun vum Gesetz ginn hu vun 1965 an d'Situatioun nach méi konfus gemaach hunn, wien dann elo hei zu Lëtzebuerg de Kritär vun der Vertragsfäegkeet géif erfëllen a wien de Kritär vun der nationaler Repräsentativitéit kënnit erfëllen, fir kënnen d'Kollektivvertrag ofzeschléissen.

Ech wëll dobäi awer eppes Prinzipielles soen: Wa mer Gesetzzer hunn, déi Ulass ginn zu Interpretatiounen - an ech mengen, et ass kee Gesetz do, wat net Ulass gëtt zu Interpretatioun -, a wann dann d'Gerichter déi Gesetzzer interpretéieren, dann ass et geféierlech an enger parlamentarescher Demokratie vun der Trennung vun de Gewalten, wann d'Justiz dem Gesetz eng Ausleeung gëtt ouni ze kucken, wat de Gesetzgeber wollt a wat de Gesetzgeber wollt bezwecke mat sengem Gesetz.

Ech wëll elo net hei de Richter hir Uerteeler kritiséieren, mä erlaabt mer awer deem Hiweis, datt et geféierlech ass, wa Gerichter d'Gesetzzer interpretéieren ouni ze berücksichtegen dat, wat de Gesetzgeber bei der Verfaassung, an der Erstellung vum Gesetz décidéiert huet, ganz kloer, an och zum Ausdrock bruecht huet. Ech weess net, ob dëst Gesetz, wat mer haut oder muer stëmmen, Ulass ka ginn an der Zukunft, well mat Sécherheet d'Zukunft wäert aneschtens virgesi wéi haut d'Géigewaart ass an et zu enger Rei vun Interpretationsproblemer ka kommen.

Ech géif awer zum Ausdrock bréngen, datt de toute façon, wann et zu Interpretationsproblemer kënnit, awer gekuckt gëtt a gekuckt soll ginn, wat de Gesetzgeber wollt. An do gëtt et Documents parlementaires, déi bindend sinn an déi ganz eindeutig sinn, wéi mer deem een oder deem anere Punkt gesinn an och wou mer eis selwer eng Interpretatioun gi par rapport zu dem plakege Gesetzestext.

All déi Diskussiounen hunn natierlech déclenchéiert, datt all Mënsch hei zu Lëtzebuerg der Meinung war, datt eng Reform iwwerfällg wier. A scho virun de Wale vun 1994 war et evident, datt d'Parteien, déi an d'Wale gaange sinn, zum Ausdrock bruecht hunn, datt während där Legislaturperiod, déi no 1994 géif kommen, e Projet oder e Reformprojet misst an d'Weeër geleet ginn, fir endlech aus där ganzer Problematik erauszekommen an opgrond vun den heitege Begebenheeten ee Gesetzestext ze maachen, deem d'Rechtssécherheet kloer definéiert a wou et einfach kloer ass, wéi an der Zukunft, haut a muer, hei Kollektivvertrag ënner welleche Konditiounen kënnen ausgehandelt a beschloss ginn.

Vun 1994 bis 1999 waren hefteg Diskussiounen. Et ass kaum ee Kongress vun de Gewerkschaften ofgeschloss ginn, wou net vehement gefuerdert ginn ass, fir d'Kollektivvertragsgesetz ze reforméieren an d'Schlichtungsprozeduren ze verbessern an ze aktualiséieren. Datselwecht hunn d'Vertreeder vun de Patronats- a Berufschambere vehement a permanent verlaangt.

D'Regierung huet de Wirtschafts- a Sozialrot am Joer 1997 oder 1996 ëm een Avis gebieden. Do huet ee gesinn, wéi schwéier datt et war ee Konsens ze fannen, well et ass dann zu engem koordinéiertem Avis komm, den 23 Abrëll 1997, am Wirtschafts- a Sozialrot, mä et huet ee gesinn, datt vu Säite vun de Gewerkschaften grondeend aner Optiounen préconiséiert gi si par rapport zu deenen, déi grouss Deeler

vum Lëtzebuerger Patronat presentéiert hunn an zum Ausdrock bruecht hunn, esou datt u sech mat deem Avis vum Wirtschafts- a Sozialrot een och net ganz kloer konnt gesinn, a wellech Richtung een e Konsens kënnit fannen.

Mäi Kolleg Aly Jaerling huet dann och gemengt, datt mer hei am Parlament en Débat solle féieren - ech kann lech och emol luewen, Här Jaerling - iwwer all déi Froen, déi mat der nationaler Repräsentativitéit sech befaassen.

Laut deem Débat hei den 30. November 2000 an der Chamber, wou all Partei konnt seng Meinung soen, wéi se d'Evolutioun vun deene Problemer géif gesinn, a wellech Virschléi ee kënnit maache fir an Zukunft endlech Rechtssécherheet hei zu Lëtzebuerg ze schafen, fir aus deem Dilemma erauszekommen a fir ee fir allemol d'Vertragsfäegkeet kloer ze definéieren, sous-entendu datt een d'Vertragsfäegkeet muss kombinéiere mat der Vertragsresponsabilitéit. D'national Repräsentativitéit misst heibanne mat der nationaler Verantwortung, an et kënnit een nëmmen d'Kollektivvertrag fir Leit ofsécheren, wann ee vun deene Leit, ëm déi et geet, e Mandat huet. Dat war de grouss Prinzip an deemzufolleg hu mer als CSV, ech maachen eng kleng Klammer op, eng Rei vu ganz klaren Iddien hei virgestallt, wéi mer eis géifen déi national Repräsentativitéit virstellen, déi och vun deenen anere Parteien zu engem groussen Deel...

(Interruptions diverses)

...akzeptéiert gi sinn, a mäi Fraktiounskolleg, den Nico Loes, wäert mat Sécherheet a senger Interventioun e bëssen op déi wichteg Debatt agoen, wat do alles vu Konklusiounen festgehalten ginn ass.

An déi Konklusiounen, wou een hei awer in etwa eng Linn konnt feststellen am Parlament mat Nuancen - Här Jaerling, Dir hutt Recht -, huet dozou geféiert, datt endlech no laange Jore verlaangtem Wonschenken den Aarbechtsminister François Biltgen no deem Débat déi Reform ageleet huet. An ech kann dat soen am Numm vun eiser Kommissioun, datt ass de Verdéngscht vum François Biltgen, deem opgrond vu sengem Verhandlungsgeschéck et fäerdegbruecht huet, trotz deene kontroverse Positiounen, engersäits innerhalb vun de Gewerkschaften, anersäits de Gewerkschaften an deem aneren Deel vun de Sozialpartner an doriwwer eraus awer och kontrovers innerhalb dem Gedanke vun eise Richter, dee sech och breetgemaach huet a bestëmmte Kreiser am Statsrot. Et war net einfach, fir hei e Reformprojet zu enger Debatt am Parlament ze bréngen, deem op engem grouss Konsens géif berouen.

An dee Moment, am Joer 2000, wéi mer hei driwwer diskutéiert hunn, och an der zoustänneger Kommissioun, wéi den Aarbechtsminister an eis Kommissioun komm ass, hu mer eis d'Fro gestallt; et ass eng grouss Entreprise, déi de Minister do wëllt déclenchéieren. Un eis soll et net hale fir hien ze ënnerstëtzen, mä ob et zu engem breede Konsens kënnit kommen, dat war an deem Moment fraglech, well d'Situatioun sech relativ kontrovers presentéiert huet. Ech hunn dat versicht duerzestellen.

De Versuch am Dialog e breede Konsens ze fannen ass ugaangen, andeem d'Gewerkschaften alleguer, déi national representativ an déi aner Organisatiounen, laang Stonnen d'Méiglechkeet hate mam zoustänneger Minister ze dialogéieren. Sämtlech Arbeitgeberverbänn konnten hir Bedenken, hir Suergen, hir Problemer zum Ausdrock bréngen par rapport zu dem besteende Kollektivvertragsgesetz, wat einfach zu engem groussen Deel net méi funktiounsfäeg war. Doriwwer eraus huet de Minister Biltgen awer och d'Fraktiounen vun deem Parlament mat abezunn an den Dialog,

an doriwwer eraus och an der Parlamentskommissioun fir Aarbecht a Beschäftigung hu mer - meng Kolleginnen a Kollege wëssen dat - Stonnen a Stonnen eis ausenangeresat an engem konstruktiven Dialog, dat muss ech soen, tëschent alle Parteien, fir dach zu engem Konsens ze kommen.

Et ass dann du zu engem Avantprojet komm, deem erëm eng Kéier Géigestand war vun engem Dialog mat de Sozialpartner an der Parlamentskommissioun. An opgrond vun deem Dialog, deem no deem Avantprojet entstanen ass, huet d'Regierung e Projet de loi de 5. November 2002 deponéiert, dee wesentlech anescht ausgesinn huet wéi deem éischten Avantprojet, an zwar sinn an deem Moment schonn enger ganzer Rei vun Objektione vun de Gewerkschaften, vun de Patronatsverbänn, vun de Fraktiounen Rechnung gedroe ginn an et war den Urspronk vun enger méiglecher Konsensfäegkeet vun engem Projet de loi, deem da sollt diskutéiert ginn.

Dee Projet de loi ass aviséiert gi vun de Berufschamberen an de leschten Avis hu mer kritt de 15. Dezember 2003. D'Berufschamberen hu sech ganz kritesch mat deem Projet ausenangeresat, an eng Rei vun Déterminatiounen a Bestëmmungen an deem Projet waren d'Resultat vun engem Perfektionismus, deem dem Aarbechtsminister eben uewe läit, deem awer an der Realitéit vläicht op Problemer gestouss wär fir ze exekutéieren.

An d'Berufschamberen hunn alleguerten eng Rei vu Propositionen gemaach an d'Regierung war net esou bornéiert, fir deem net Rechnung ze droen, a si huet den 9. Februar eng ganz Rei vu wesentlechen Amendementen zu hirem eegene Projet op den Instanzewee ginn.

Dat ass also den Ausdrock vun engem ganz konstruktiven Dialog, wéi een et soll maachen an enger schwiereger Matière, an de Statsrot huet dann de 16. März 2004, also nach net laang, een Avis ofginn. An do muss ech soen, de Statsrot gëtt ganz oft kritiséiert, mä de Statsrot huet do eng ganz gutt Aarbecht geleescht.

De Statsrot huet sech d'Méi gemaach, wat d'Realisatioun betrëfft, méi en einfachen iwwersichtlechen Text komplett nei ze schreiwe praktesch, wou awer déi wesentleche Akzenter vun der Vertragsfäegkeet vun der Schlichtungsprozedur, Streikrecht an esou weider vun dem Regierungsprojet mat iwwerholl gi sinn. Mä trotz allem huet de Statsrot fir vill méi Klarheet gesuergt an doriwwer eraus hate mer awer och eng Rei vu Virschléi vum Statsrot, mat deene mer im Nachhinein an der Kommissioun a Kontradiktioun waren a se net konnten applizéieren.

Dat huet bedeit, datt do e Revirement komm ass no den Amendementen vun der Regierung, dem Avis vum Statsrot, an et sinn d'Berufschamberen, déi opgrond vum Statsrot nach eng Kéier en Avis ofginn hunn, an déi Avisé si komm bis ausganks März vun deem Joer. An do huet ee gespuert, datt aus deenen ursprüngelechen Avisé vum Dezember 2003 vun de Berufschamberen d'Chancen am Konsens an d'Bedenke vun de Berufschambere ganz staark ofgeholl hu par rapport zu deem neien Text.

Deen Text hu mer dann an der zoustänneger Kommissioun den 21. März, de 25. an de 27. Abrëll am Detail duerchdiskutéiert. Mir hunn eng ganz Rei vun Amendementen als Kommissioun festgehalten. D'Regierung an den Aarbechtsminister waren och bereet op eng ganz Rei Appréciatiounen

vun der Kommissioun anzegoen. Dir fannt dat a mengem schréftlechen Avis.

Mir hunn dann déi Amendementen un de Statsrot geschéckt an eng Rei Berufschamberen hunn zu deem Moment och Stellung bezunn, an do huet een erausfonnt, datt praktesch e grouss Konsens zu deene grouss Linne vun deem Projet elo realiséiert war - an do muss ech dann och eise Memberen alleguete vu der Kommissioun merci soen, déi gehollef hunn effektiv mat Kompetenz an unvoreingenommen, onofhängeg, ob se an der Opposition oder der Majoritéit sinn -, fir e seriösen, konsensfäegen Projet op den Instanzewee ze ginn.

De Statsrot huet virun e puer Deeg, den 11. Mee, en Avis complémentaire ofginn, wou en zu engem groussen Deel vun deene Propositionen, déi mer als Kommissioun gemaach hunn, déi baséiert hunn op de Virschléi vun de Sozialpartner, säin Averständnis ginn huet op alle Punkten, an ech ginn nach kuerz drop an, well de Statsrot awer anerer Meinung war. A mir hunn da schlussendlech elo déi lescht Woch, de 14. Mee, ee Rapport presentéiert an der Kommissioun, deem all deem Rechnung gedroen huet an dee vun deene Memberen, déi do waren, eestëmmeg ugeholl ginn ass.

Dann, Kolleginnen a Kollegen, e bëssen déi parlamentaresch Aarbecht an och d'Beweggrënn, fir zu engem Konsens ze kommen, an och wéi dat sech vollzunn huet vu Säite vun der Regierung. Ech wollt dat nach eng Kéier kloer ervirsträichen. Erlaabt mer iwwert de schréftleche Rapport, deem Der jo am Detail virleien hutt, e puer mëndlech zousätzlech Erklärungen ze ginn, well och d'Kommissioun drop gehalen huet fir e puer zousätzlech Erklärungen a mengem mëndleche Rapport hei zum Ausdrock ze bréngen.

Fir d'éischt war et noutwendeg, datt mer opgrond vu verännerte betrieblechen a wirtschaftleche Strukturen den Uwendungsberäich kloer definéiert hunn, wellech Betriber ënner kollektivvertraglech Bedéngunge géife falen, ënnert welleche Konditiounen d'Betriber missten e Kollektivvertrag kréien. Dir fannt dat am Artikel 1 am Detail erëm.

Dann hu mer och definéiert, wellech Leit ënner Kollektivvertrag falen, woubäi mer ganz kloer gesot hunn, et kënnen nëmmen déi sinn, déi ënnert dem Privatstatut schaffen. Dat heescht all Assimiléiert a Fonction publique, Gemengen an esou weider falen net ënnert d'Uwendungsgebit vum deemem Projet. An dann, wou mer am Statsrot och Kontradiktiounen hatten, d'Cadres supérieurs: Falen déi ënnert kollektivvertraglech Bestëmmungen oder net? Mir waren der Meinung, neen. Mir hunn dann och versicht, wa mer nee soen, fir e Cadre supérieur ze definéieren, wat och net esou einfach war, an do louche mer mam Statsrot e bëssen a Kontradiktioun.

Voilà. An dann de Punkt 2, dee wichteg war, deem och nach a kengem Gesetz drastoung, net am 65er Gesetz. Et ass drëm gaange fir och d'Gewerkschaften, déi jo e Vertragsverhënnerungsrecht kréien, ze definéieren. Mir hu probéiert eng Definitioun ze ginn, wat eng Gewerkschaft ass, wat eng Gewerkschaft muss erfëllen, wellech Kritären eng Gewerkschaft muss erfëllen, fir kënnen vertragsfäeg ze ginn.

An da kënnit e wesentleche Punkt, d'Definitioun vun der Vertragsfäegkeet a vum Vertragsrecht vun de Gewerkschaften. Mir sinn do vun engem gewësse Prinzip ausgaangen - ech hunn dat virdu scho gesot: Et kann een nëmme fir d'Leit Kollektivvertrag ofschléissen, wann een och vun deene Leit, ëm déi et geet, en Optrag huet. Et muss een e Mandat hunn. Dat ass dee groussen Prinzip.

Dann hu mer definéiert: Wie kann dat sinn? Do hu mer dräi Definitioune. D'national Repräsentativitéit gëtt eng Kéier definitiv kloergestallt. Déi war am 1965er Gesetz net kloergestallt, dofir huet dat och Ulass ginn zu Interpretatiounen, déi dozou gefouert hunn, datt d'Gerichter sech hu missen aschalten, fir sou genannten Erklärungen erbäizeschaffen. National representativ ass een, wann een och amstand ass, national Verantwortung ze droen, an déi national Verantwortung, déi muss ee kritt hunn esouwuel vun den Aarbechter wéi vun de Beamten, fir an hirem Numm kënnen ze schwätzen.

Dat Mandat kann een nëmme moossen, wann een an deenen zwou Berufschamberen, esouwuel an der Arbeiterkammer wéi an der Privatbeamtenkammer, vertrauen ass, Kandidaten huet, e Mandat kritt huet, gewielt ginn ass. Do ass et drëm gaangen, Zuele festzeleeën, a mir hunn eis do géenegt, datt eng Gewerkschaft muss an der Moyenne an deenen zwou Berufschamberen 20% vun de Stëmme respektiv an all eenzel Berufschamber 15% erreicht hunn. An doriwwer eraus hu mer gesot, datt awer - an dat weist d'Realitéit - och de Prinzip vun der sektorieller Repräsentativitéit muss agefouert ginn hei zu Lëtzebuerg, well et och dem Wonsch vu ganz ville Leit entsprécht, déi an deene Secteurs schaffen.

Mir hunn also de Secteur definéiert. Wat ass e Secteur? E Secteur ass ee Wirtschaftsdeel, wou haaptsächlech 10% vun de Beschäftegte schaffen, national gesinn. Dat ass also ee Secteur. Dobäi gi mer awer dem Aarbechtsminister an och dem Gesetzgeber, der Exekutiv, eng bestëmmt Flexibilität, well et jo kéint virkommen, datt et opgrond vun enger bestëmmter Restrukturatioun, déi vorübergehend ass, zu engem Ofbau vun Aarbechtsplaze kënnit an, während engem Joer oder zwee Joer, dee Wirtschaftszweig keng 10% méi vun den Arbeitnehmer ëmfaasst. Dann ass e kee Secteur méi, an an zwee Joer ass en erëm eng Kéier e Secteur. Duerfir hu mer also och gesot, datt haaptsächlech d'Beschäftegtenzuel vun 10% massgeblech ass. Doriwwer eraus gëtt et nach eng Rei vu Kritären, déi een och ka berücksichtegen, fir e Secteur ze definéieren.

Dann hu mer gesot: Wellech Organisatiounen sinn da representativ an deem Secteur? Dat sinn dann déi Gewerkschaftsorganisatiounen, déi entweder, wann dee Secteur bei de Berufschamberwahlen agebonnen ass, 50% vun de Stëmme kréie bei de Wahlen, respektiv 50% vun de Stëmme kréie bei den Delegationswahlen.

Ech mengen, dat sinn also déi dräi, véier Kritären, déi mer genau definéiert hunn, déi wichteg sinn an déi elo dozou féieren, datt eis national Repräsentativitéit kloer ëmraass ass a sektoriell Repräsentativitéit agefouert gëtt an d'Kritäre genau festgeluecht ginn.

Dann hu mer opgrond vun der ganzen Entwécklung während deene leschte Joren, wou festgestallt ginn ass, datt et öfters opgrond vun der Gesetzgebung ze laang dauert bis et zu Ofschlussverhandlungen kënnit, am Gesetz beschleunegt Prozedure festgeluecht, déi ugi bei engem Verhandlungsbeginn, firwat et vill méi schnell muss virgoen.

Dann hu mer e Prinzip nei agefouert, dee gëtt e Signal un d'Adress vun de Gewerkschaften, nämlech d'Bestëmmung vun enger sou genannter Verhandlungskommissioun. Eng Verhandlungskommissioun gëtt agesat, déi all Gewerkschaften muss ëmgräifen, déi national respektiv sektoriell Repräsentativitéit hunn. Dat ass also kee Schrëtt op eng Einheitsgewerkschaft. Dat soll net esou gesi ginn, mä et ass awer eng Konsequenz vun enger bestëmmter gewerkschaftlecher Eenheet an de Betriber, wann et drëm geet d'Interesse

vun den Arbeitnehmer an deem Betrieb ze verteidegen an hir Liewenskonditiounen ze verbesseren. Do si mer der Meenung gewiescht, datt dat e Signal ze ginn huet hei zu Lëtzebuerg, datt d'Gewerkschaften, déi zwou oder déi dräi oder déi véier, eng Unitéit sollen duerstellen.

Dann hu mer d'Geltgeheet vun engem Kollektivvertrag determinéiert: Wéini ass e gëlleg a wien ënnerschreift all déi Prozeduren ëm de Vertragsofschloss? Dunn hu mer dee Prinzip weidergesponne vun där gewerkschaftlecher Verhandlungsdelegatioun, datt all Gewerkschaften, déi um Verhandlungsdësch sinn, am Prinzip müssen ënnerschreien. Quitte wa se géint een Ofkommes sinn, da gi se net gezwongen, mä e Vertrag huet am Prinzip nëmme Geltgeheet, wa se all ënnerschriwwen hunn.

Wann d'Gewerkschaftsronn, an dat ass ganz nei, zesummebrécht a keng Eenegung méi besteet, da kann eng Gewerkschaft, oder zwou Gewerkschaften, nëmme bindend ee Kollektivvertrag ënnerschreien, dee Geltgeheet huet, wa se zumindest 50% vun de Stëmme bei de leschte Wahle kritt hunn. Dat ass also absolut nei, an et ass d'Konsekratioun vun dem Prinzip, dass een nëmme kann am Numm vun de Leit eppes maachen, wann een och vun de Leit e Mandat huet. Dat ass ëmmer virrangeg ze betrachten.

Erlaabt mer elo eng kleng Klamer. Dat do heescht am Endeffekt, ënnert de jëtzege Konditiounen, datt, wann et zum Beispill am Bankekollektivvertrag zu kenger Eenegung kënnt tëschent de Gewerkschaften, nëmmen eng Organisatioun eleng - eleng! - elo de Kollektivvertrag bindend kënnt ënnerschreien - da mussen d'Kritären erfëllt sinn - an dat ass d'ALEBA. Well d'ALEBA eleng déi Organisatioun ass, dat soll een eng Keier ganz kloer soen, déi bei de leschte Wahlen iwwer 50% vun de Stëmme kritt huet.

(Interruption)

Mir hunn elo en neie Projet a mir stëmmen en neit Gesetz.

(Interruptions diverses)

An do géif ech soen, datt ech d'Suerg an d'Ängschten an d'Kritik vun der ALEBA net verstinn. Well ee wesentleche Punkt vun deem Strait säit 15 Joer, deen zu engem Deel mat Recht vun der ALEBA gefouert gëtt, do kréie se dann haut - wa mer dat stëmmen - Satisfaktioun. D'ALEBA ass déi Gewerkschaft, déi net méi kann ausgeschloss ginn - de Moment op jidde Fall, wa se hir Kritäre weider erfëllt - vun de Kollektivvertragsverhandlungen. Si ass déi eenzeg Gewerkschaft de Moment, déi eleng e Kollektivvertrag bindend kéint ënnerschreien.

(Interruption)

Also, neen, elo net!

Ech mengen, dat ass eng Interpretatioun, mir schwätzen elo vun engem neie Projet, a mir stëmmen deen of, an dann ass dat doten d'Rechtssituatioun.

Also ech ka soen, dass mer wesentlich op dat agaange sinn, wat all Partei verlaangt huet virun de leschte Wahlen, dass mer deem musse Rechnung droen an d'sektoriell Representativitéit musse mat aféieren, ouni dass awer d'Virrechter, d'Prérogativé vun deenen zwou anere Gewerkschaften in etwa nëmme geschmäleret sinn, an ouni dass mer effektiv e Signal ginn hunn, deen Ulass gëtt zu enger Zersplitterung vun de Lëtzebuerger Gewerkschaftsbewegungen; au contraire, dat läit eis fern, dat geschitt net. Mä mir hunn opgrond vun der Determinatioun vun der nationaler Representativitéit ee fir allemol och den nationale representative Gewerkschaften, déi et schwéier hu hir national Responsabilitéit ze erfëllen, och d'Satisfaktioun ginn, an all aner Organisatiounen, déi an der Zukunft déi

Konditiounen erfëllen, déi elo vum LCGB a vum OGB-L erfëllt ginn, déi kréie genau datselwecht Recht an et gëtt keen ausgeschloss. Well et ass mat Sécherheet kee Projet, deen am Intérêt ass vun deenen zwou sou genannten - ech soen elo net Parteigewerkschaften, ech hunn et awer elo gesot, wat awer keng Parteigewerkschaft sinn.

Et ass net an deem hiren Intérêt. Wa muer eng nei Gewerkschaftsbewegung entsteet tëschent der ALEBA an enger Rei vun aneren Organisatiounen, déi nach aktiv sinn, an déi kréie vun de Leit déi demokratesch Légitimatioun bei de Wahlen, dann erfëllen déi d'Konditiounen, fir herno am Numm vun deene Leit sou gutt wéi den LCGB an den OGB-L kënnen ze operéieren. Awer nëmmen opgrond vun enger demokratescher Entschéedung vun deene Leit. Ech halen drop: Wann ech d'Demokratie verlaangen, da muss ech och domat d'accord sinn, dass d'Demokratie och a leschter Konsequenz fir jiddereen hei zu Lëtzebuerg zielt.

Mat dësem Gesetz geschitt dat, Här Jaerling.

Da war eng Fro déi vun der Vertragsgültgeheet, vun der Vertragsdauer, déi eis uewe loun, nämlech et war net kloer, wann dee Vertrag zum Oflafe kënnt. Besteet dann nach eng Rechtssécherheet oder besteet e vertragslosen Zoustand? Mä och déi Froen hu mir gekläert an eisem Projet.

An doriwwer eraus ass och ganz kloer d'Unicitéit vun de Verträge, nämlech et kann een esouwuel e Kollektivvertrag an der Zukunft ofschléisse fir d'Gesamtpersonal, mä, wann et awer d'Meenung ass vun de Statspartner, souwuel fir d'Aarbechter wéi fir d'Beamten.

Ee wichtege Punkt war - et deet mir Leed, meng Zäit leeft mir fort - den Inhalt vum Kollektivvertrag. Do hate mer eng Kontradiktioun mam Statsrot. De Regierungsprojet ass dovunner ausgaangen, dass een d'Spillregelen an den Inhalt vum Kollektivvertrag genau am Detail misst determinéieren, wat an de Kollektivvertrag misst erakommen, wat an engem Kollektivvertrag misst dra stoen. Dat geet u mat den Astellungsbedéngungen, mat den Aarbechtsbedéngungen, mat der Feierdeegregelung, mat der Congésregelung, mat de Majoratiounen fir lwwerstonnen, fir d'Nuechtaarbecht, fir d'Sonndegaarbecht an esou weider an esou fort. Doriwwer eraus missten all déi Bestëmmunge vum PAN-Gesetz iwwer Harcèlement sexuel a Mobbing Géigestand gi vu Verhandlungen. Och d'Aarbechtszäitregelung; alles dat war am Projet dran.

De Statsrot war der Meenung, dass een dat vill méi - net flexibel...

■ M. Lucien Lux (LSAP).- Méi minimal!

■ M. Marcel Glesener (CSV), *rapporteur*.- ...méi minimal - Merci, Här Lux! - vill méi minimal misst gesinn.

Mir waren awer an der Kommissioun der Meenung, dass et sou wichtig ass, fir effektiv keng Ongläichheeten entstoën ze loossen, tëschent Arbeitnehmer, déi an deem engem oder an deem anere Secteur sinn, dass den Inhalt vum Kollektivvertrag misst uniform sinn an datt een d'Spillregelen an de Rumm misst ganz genau definéieren, wat an de Vertrag misst erakommen. Dir fannt dat a mengem Rapport am Detail an der Analys vun den Artikelen op der Säit 20 ganz detailléiert erëm.

Dann, wat wichtig war, wat huet misse verbessert ginn: D'Schlichtungsprozeduren hu wesentlich misse verkierzt ginn, well et huet einfach Méint a Méint heiandou gedauert, vun deem Moment un, wou d'Verhandlungen ugelaft sinn, bis zum Moment, wou bei de Verhandlungen e Resultat erziilt ass ginn. All déi Prozeduren hu mir wesentlich verkierzt.

Doriwwer eraus hu mer och d'Schlichtungsinstanz, den Office national de Conciliation, deen op engem Arrêté grand-ducal vun 1945 baséiert, wesentlich verbessert. Mir hunn d'Aufgaben nei definéiert, mir hunn d'Zesummesetzung vun der Konsultatioun ëmgestallt a mir hunn d'Kompetenze vum Office national de Conciliation wesentlich verbessert.

Dobäi hu mir och d'Friddenspflicht esouwuel vun de Gewerkschaften während der Verhandlungsprozedur a während engem Kollektivvertrag genau definéiert. Mir hunn och beim Streikrecht definéiert, ënnert welche Konditiounen a wéini eng Gewerkschaftsorganisatioun ee Streik kann ausruffen.

Am urspréngleche Projet war och d'Iddi vum Warnstreik dran enthalten. D'Gewerkschaften an d'Sozialpartner waren awer der Meenung, och de Statsrot, fir dat aus dem Projet erauszehuelen. Mir hunn dat dann erausgeholl.

Et ass jo ganz kloer, d'Streikrecht gëtt éischtmoleg am Zesummenhang mat Litige collectif kloer definéiert an dësem Projet, an ech zitieren lech do den Artikel 25, deen ass daitlech, an doriwwer eraus gëtt et nach eng ganz aner Rei Artikelen, déi dat definéieren: «Avant toute grève ou mesure de lock-out, les litiges collectifs visés aux deux premiers tirets...» - an esou weider - «...sont portés obligatoirement par la partie la plus diligente devant l'ONC.»

Et ass ganz kloer, et kann also zu kenger Streikbewegung kommen am Numm vun engem Kollektivkonflikt, wann net virdrun eng Schlichtungsprozedur um Office national de Conciliation ageleet ginn ass an et do zu enger Non-conciliation ënner Emstänn kënnt.

Dann, Kolleeginnen a Kolleegen, ass och nach frësch definéiert ginn...

(Interruption)

Den Délai ass och wichtig. Jo, voilà.

Beim Streikrecht sinn och Délaien. Ech wollt do net mëndlech op all Detailer agoen. Dir fannt dat an den nächsten Artikelen. Et ass ganz wichtig, jo.

Dann ass och d'Prozedur vun der allgemenger Verbindlechkeet, wéini dass ee Kollektivvertrag allgemeng verbindlech gëtt, fir welch Betriber, wéi do d'Prozedure sinn, déi ginn och neierdénge frësch determinéiert.

Dann, wat ganz nei ass, dat ass net onwesentlech, dat ass den Artikel 41. Dir fannt deen op der Säit 69 a mengem Rapport. Dat ass den Accord „dialogue social interprofessionnel“, wou de Sozialpartner d'Méiglechkeet gemaach gëtt, EU-Verträge, EU-Direktiven ze transposéieren, bindend ze transposéieren an d'Kollektivvertragswesen, an doriwwer eraus d'Méiglechkeet och - an dat ass wichtig, d'Méiglechkeet gëtt agerummt - fir Modeller vun Aarbechtszäitverkierzung, also ënner 40 Stonnen, ënner bestëmmte Konditiounen, vertraglech ofzeschléissen. Dat ass also een neie Prinzip, deen éischtmoleg an engem Gesetz iwwer Kollektivverträge festgehale gëtt. Déi Méiglechkeet besteet also, an doriwwer eraus och d'Méiglechkeet esou Accorden zur Allgemengverbindlechkeet fir eng ganz Branche kënnen ze déclaréieren.

An da kommen ech zum Schluss. Wat nach nei ass, dat ass den Observatoire des relations professionnelles et de l'emploi. Dat ass och e ganz neien Institut, deen e bëssen agraift an zesummewierkend Etüde mécht, fir déi ganz kollektivvertraglech a soss Relatiounen tëschent den Arbeitnehmer an de Betriber ze iwwerwaachen, ze évaluéieren,

fir der Tripartite zur Verfügung ze stoen, an och an enker Zesummenaarbecht mam Comité permanent de l'emploi ze wierken.

Do ass eng - an dat wëll ech nach ervirsträichen - vun deenen Aufgaben, déi deen Observatoire ënnert der Kompetenz vum Aarbechtsminister huet, dat ass d'Iwwerwachung, de Suivi ze maache vun der Formation professionnelle continue. Ech si frou, dass dat dra stoe kënnt, well dat och eng vun deene Propositione war, déi ech selwer gemaach hunn an enger Etüd, déi ech fir d'Regierung gemaach hunn, datt d'Formation professionnelle continue e wesentleche Bestanddeel ass vun dem Emploi an hei dann indirekt och higewise gëtt, datt et net schlecht a falsch wier, wann dat ënnert d'Kompetenz vum Emploi a vum Travail géif falen.

Kolleeginnen a Kolleegen, Här Präsident, ech kënnt elo nach méi an den Detail goen, mä ech mengen, ech hu probéiert déi wesentlech Akzenter vun deem Projet hei nach eng Keier ze examinéieren. Wa mer also dese Projet muer stëmmen - ech gleewe kaum, dass mer haut nach zur Ofstëmmung kommen -, da ginn ausser Kraaft gesat e groussherzoglecht Reglement vum 6. Oktober 1945 iwwer eisen Office national de Conciliation an d'Kollektivvertragsgesetz vum 12. Juni 1965 gehéiert der Vergaangenheet un.

Déi zwou gesetzlech Bestëmmungen hunn eng Etapp ageleet vum Sozialdialog, déi hiren Ufank hat am Ufank vun der Lëtzebuerger Gewerkschaftsbewegung am Joer 1908, an déi gesetzlech Bestëmmungen waren d'Fundament vun der Entwécklung vum Liewensstandard vun engem groussen Deel vun eiser Populatioun. Et war awer och d'Fundament hei zu Lëtzebuerg, dat de soziale Fridde verankert huet.

1965 huet d'Politik hir Responsabilitéit konnt erlaangen no Diskussiounen. Haut, 39 Joer méi spéit, setze mer eng nei Rumm, wéi haut a wéi muer de Sozialdialog, d'Sozialpartnerschaft tëschent Arbeitgeber a Gewerkschaften oflaffe soll, ënner Berücksichtigung vum Allgemengwuel vun eiser ganzer Populatioun. Ech mengen, dat ass wichtig.

Kolleeginnen a Kolleegen, ech hunn déi Kollektivvertragspolitik begleet virun 1965 als Militant an der Stolindustrie. Ech hu se no 1965 an enger Rei vu Kompetenze mat begleet an ech ka feststellen, datt d'Kollektivvertragswiesen e wesentleche Bestanddeel war vun der Sozialpartnerschaft hei zu Lëtzebuerg, déi onverzichtbar ass. A wann een e bëssen aus Erfahrung schwätzt an et gesäit een déi Entwécklung, déi no 1965 hei zu Lëtzebuerg sech vollzunn huet, da sinn ech iwwerzeegt datt mer mat dësem Projet wirklech e gutt Gesetz maachen, wat d'Voraussetzung schafft, datt och den nächste Jorzénge d'Sozialpartnerschaft hei zu Lëtzebuerg hir Friichten am Intérêt vun eis alleguer kann droen.

Ech soen also ofschléissend alleguer deenen, déi matgeholf hunn dëst bedeitend Reformwierk ze realiséieren, merci. Dat sinn d'Sozialpartner, d'Gewerkschaften alleguer, och déi, déi net national representativ sinn. Si hu matgeholf un dësem Gesetz Neel mat Käpp ze maachen, d'Wirtschaftskreesser, d'Berufschamberen. De Statsrot huet wesentlich dozou bäigedroe fir eis eng gutt Hëllef ze ginn, fir e Konsens ze fannen.

Virun allem awer wëll ech och dem Minister Biltgen mat senger Mataarbechter merci soen. Et war keen einfacht Ennerfaangen, well Jore virdru war et net méiglech zu engem Resultat ze kommen.

(Interruption)

De Minister Biltgen hat de Courage dat Eisen unzepaken, a wat mech besonnesch gefreet huet, e konnt och op d'Ennerstützung rechne

vun der Politik, net eleng vun de Majoritéitsparteien, mä virun allem och vun der Opposition, déi mat Responsabilitéit matgeholf huet dee Projet ze realiséieren, och wann den Här Jaerling et vläicht e bëssen...

(Interruption)

...anescht gesäit. Mä ech sinn iwwerzeegt, am Fong vu sengem Enneren a vu senger lwwerzeegung kann en net anescht soen, datt mer eis riedlech Méi ginn hunn d'Sozialpartnerschaft net futti ze maachen, mä jidderengem dëselwecht Chance ze ginn, a virun allem demokratesch Prinzipien opstellen, Här Jaerling, déi de Gewerkschaften d'Recht ginn am Numm vun de Leit ze verhandelen.

■ M. Aly Jaerling (ADR).- Et ass jo just do wou mer eis net eens gi bei deene Prinzipien, déi Der elo opgezielt hut!

■ M. Marcel Glesener (CSV), *rapporteur*.- Ech soen alle Mataarbechter aus dem Parlament, déi et schwéier haten déi lescht zwou Wochen effektiv, an Nuetsaarbecht dee Projet ze evakuéieren an déi Avisen an dee Rapport ze schreien. De Mataarbechter aus der Fraktioun a virun allem alle Kolleegen aus der Kommissioun wëll ech merci soe fir déi konstruktiv Mataarbecht, ouni déi et net méiglech gewiescht wier haut nach zum Ofschloss vun dëser Legislatur déi iwwerfällg Reform hei duerchzeziehen.

Kolleeginnen a Kolleegen, ech sinn iwwerzeegt, datt, wa mer, a mir sollen dat maachen, dësem Gesetz eng breet Zoustëmmung ginn, mer e Signal dobause setzen un d'Adress vun de Sozialpartner. Ech sinn iwwerzeegt, datt dëst Gesetz e weidere Meilesteen ass an der Sozialpartnerschaft hei zu Lëtzebuerg mat Bléck an d'Zukunft.

Ech soen lech merci.

■ M. le Président.- Als éischten Diskussionsriedner ass den Här Nico Loes agedroen. Den Här Loes huet d'Wuert.

Discussion générale

■ M. Nico Loes (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech géif vun dëser Plaz aus dem Fraktiounskolleeg Marcel Glesener merci soe fir säi Rapport, deen en hei gemaach huet, deen iwwer eng Stonn de Projet duergestallt huet an allen Detailer, an et huet een doraus festgestallt, datt ee mat engem Expert am Kollektivvertragswiesen ze doen hat, e Gewerkschaftler, deen zënter Jorzénge un deem hei Projet geschafft huet, an de Krees vu senger Aarbecht schléisst sech haut mat dem Ofschloss vun dësem Gesetzesprojet, deen esou wichtig ass an der Aarbechtswelt hei zu Lëtzebuerg. Ech géif dofir dem Marcel Glesener merci soe fir säin detailléierte mëndlechen an och schrëftleche Rapport. Hien ass praktesch an all Punkte vum Projet agaangen, esou datt een eigentlech als Verrieder vun eiser Fraktioun bal nëmme méi den Accord bräicht ze bréngen. Ech erlabe mer awer e puer Bemerkungen zu dësem Projet ze maachen.

Kuerz nach eemol d'Haaptneierung vun deem wichtige Gesetz, zu der Kollektivvertragsgesetzgebung vun 1965, déi mer hei ëmänneren. Et sinn dëst eng Stärkung vum Begrëff vun der nationaler Representativitéit, d'Aféierung vun dem Begrëff vun der sektorieller Representativitéit, wat besonnesch wichtig ass am Finanzsektor, d'Festschreiwung vum Mehrheitsprinzip - dat heescht, e Kollektivvertrag kann am Prinzip nëmme vu Gewerkschaften ënnerschriwwen ginn, déi och d'Majoritéit vun deene betroffenen Arbeitnehmer vertrieden -, d'Ausweidung vun de Kompetenze vum Schlichtungsamt op prinzipiell alle kollektiven Auseinandersetzungen. Et ka kee Streik méi ausgeruff ginn, ouni dass

d'Schlichtungsamt ugeruff ginn ass. Esou kënnen mir de Sozialdialog an och de soziale Fridde stäerken.

D'Sozialpartner kréien d'Méiglechkeet an Zukunft rechtsgeltend national Ofkommen zu verschiddeenen Themeberäicher wéi dem Télétravail, der Aarbechtszäitorganisatioun an esou weider ofzeschléissen. Doduerch kréie mir méi Flexibilitéit am Aarbechtsrecht, ouni op d'Rechtssécherheet ze verzichten.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de wichtigste Punkt vum Projet ass natierlech dee vun der Representativitéit vun de Gewerkschaften. Nom aktuelle Gesetz iwwert d'Kollektivvertrag vun 1965 kënnen just Gewerkschaften, déi déi national Representativitéit nowiese kënnen, Kollektivvertrag ofschléissen. Sektoriell representativ Gewerkschaften, déi net national a multisektoriell vertruede sinn, kënnen, wann ee sech op d'Gesetz vun 1965, virun allem op eng konstante Jurisprudenz an deem Beräich bezielt, am Prinzip kee Kollektivvertrag ofschléissen oder ënnerschreiwen. Am Prinzip wéi gesot, well jo d'Affär ALEBA, déi 1999 eleng eng Rei vu Kollektivvertrag am Banken-, Assurancen- a Clearingsecteur ënnerschriwwen huet, den Ausgangspunkt vun engem Revirement vun der Jurisprudenz a Saache sektoriell Representativitéit war.

Et ass virun allem d'Affär ALEBA, déi eng Rei vun neien Elementer opgeworf huet, déi den Handlungsbedarf a puncto Representativitéit vun de Gewerkschaften ënnerstrach an d'Reform vum Gesetz vun 1965 och wesentlich beschleunegt huet.

Mä Problemer hu scho virun där sou genannter Affär ALEBA existéiert. Och wann eise System, deem am Gesetz vun 1965 festgeschriwwen ass, während Joren a Jorzéngte méi oder weiniger harmonesch fonctionnéiert huet, sinn déi éischt Unzeeche vun Disharmonie mat der Zerstéckelung vun der FEP-FIT an der Ënnerschreiwung 1993 vum Kollektivvertrag am Bankesecteur duerch zwou national representativ Organisatiounen ouni Bedeelegung vun der ALEBA, déi am Prinzip opgrond vun hirer Presenz am Bankesecteur d'Kollektivvertragsverhandlung gefouert huet, schonn däitlech ginn.

A senger Recommandatioun am Fall vun der ALEBA vertritt de BIT d'Usicht, datt d'Interpretatioun, déi eis Gerichter, wuelverstane bis zu den Arrêt vum Verwaltungsgericht an der Affär ALEBA, vum Gesetz vun 1965 maachen, géint de Prinzip vun der Gewerkschaftsfreiheet verstéisst. Déi dominant Position vun dese Richter huet nom BIT als Konsequenz, datt, wa Gewerkschaften, déi an engem Sektour staark vertruede sinn, net kënnen e Kollektivvertrag eleng ënnerschreiwen, domadder net an der Lag sinn, d'Interesse vun hire Membere korrekt ze verrieden.

Fir de Bureau international de Travail ass et evident, datt d'ALEBA misst an deene Secteuren, wou si staark vertruede sinn, mat an d'Kollektivvertragsverhandlungen agebonne ginn, wat mat sech bréngt, datt d'ALEBA och misst kënnen eleng e Kollektivvertrag ënnerzeechnen. An deem Kontext muss ee preziséieren, datt d'ALEBA scho virun den Arrêt vum Verwaltungsgericht vun 2001 am Prinzip an d'Kollektivvertragsverhandlungen agebonne gouf, ouni awer elo kënnen Kollektivvertrag ze ënnerschreiwen. D'Verwaltungsgericht huet 2001 der ALEBA d'Recht zugestanen, am Bankesecteur eleng e Kollektivvertrag ze ënnerzeechnen opgrond vun hirer Predominanz an deem Sektour.

D'Fro, ob d'Kritäre vun der Representativitéit, déi vun der Jurisprudenz am Laf vun de Joren a Jorzéngte preziséiert goufen, géint d'Gewerkschaftsfreiheet verstoussig sollen, sief emol onbeäntwert

dohinnergestallt. Wat awer sécher ass, ass, datt d'Fro vun der Representativitéit eng komplex Fro ass. De Rapporteur, de Marcel Glesener, ass och am Detail a sengem mëndleche Rapport drop agaan. Déi laang kontrovers Diskussionen an de Gewerkschaften, Patronatsverbänn an um politeschen Niveau, déi scho virum Zweete Weltkrich ugefaangen hunn, beleeden dat.

Wat och nach sécher ass, ass, datt et héich Zäit ginn ass, virun allem no den Uerteeler, déi ech elo genannt hu vum Verwaltungsgericht an der Affär ALEBA, Uerdnung an déi ganz Matière eranzebréngen an ee fir allemol kloer am Kader vun engem Gesetz d'Kritäre vun der Representativitéit vun de Gewerkschaften festzehalen an doriwwer eraus d'Fro vun der sektorieller Representativitéit ze léisen. D'Noutwendegkeet, de legislative Kader vun de Kollektivvertragsverhandlungen ze reforméieren, ass doduerch ënnerstrach ginn, datt am PAN-Gesetz vun 1999 d'Tarifautonomie gestärkt ginn ass an d'Sozialpartner zousätzlech Verantwortung kritt hunn.

Mä méi Verantwortung bedeit méi Aufgaben a Flichten, déi nëmme staark onofhängeg Gewerkschaften kënnen erfëllen. Et ass duerfir wichtig ze wëssen, wat fir Organisatiounen des Verantwortung och iwwerhuele kënnen. Et si keng einfach Froen, déi och nëmme kënnen an engem breede Konsens geléist ginn. Et geet schlusslech drëm wat fir Organisatiounen am Numm vun den Aarbechter an de Beamte Kollektivvertrag aushandelen an ënnerschreiwe kënnen, respektiv wat fir Organisatiounen d'Aarbechter an d'Beamten an deenen nationalen an internationalen Institutiounen kënnen verrieden.

(M. Niki Bettendorf prend la Présidence)

Wann een also bedenkt, wéiwäit d'Meenunge vum Patronat a vun de Gewerkschaften a puncto Representativitéit ausernee louchen, a wann ee virun Ae behält, datt déi wichtigst Leitlinie vum deemolege Gesetzgeber, mä och vum Gesetzgeber vun haut, déi sinn, de soziale Modell an de soziale Fridden ze sécheren, net a Gefor ze bréngen, mengen ech, datt dee virleende Projet en excellente Kompromëss ass.

Ee Projet, deen de Lëtzeburger Modell vum Sozialdialog erëmspigelgt. Ee Projet, deen de Fuerderunge vun deenen engen an de Suerge vun deenen anere Rechnung dréit. Ee Projet, dee sech un de Gegebenheete vun haut orientéiert an et och fäerdeg bréngt, d'Fro vun der Representativitéit an domadder vun der Vertragsfäegkeet ze regelen entsprechend de Gegebenheete vu muer, déi een awer haut scho kann aschätzen. Dat ass de Mérite vun de Gewerkschaften a vun dem Patronat. Dat ass awer och de Mérite vun Aarbechtmnistère François Biltgen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Projet hält um Prinzip vun der nationaler Representativitéit fest. Organisatiounen, déi d'Kritäre vun der nationaler Representativitéit, déi de Projet definéiert, erfëllen, sollen och weiderhin eleng kënnen Kollektivvertrag ënnerschreiwen. Mä de Projet berücksichtegt déi Organisatiounen, déi an engem wichtige Sektour predominant sinn. Si kréien ebenfalls d'Recht unerkannt, ënner verschidde Konditiounen e Kollektivvertrag eleng ze ënnerschreiwen.

De Projet verhënnert awer och d'Zerstéckele vun der Gewerkschaftszeen. Och wann nieft der nationaler Representativitéit an Zukunft nach déi sektoriell Representativitéit unerkannt gëtt, wäert d'Gewerkschaftszeen trotzdem vu staarke Gewerkschaften dominiert bleiwen, déi sech am Interesse vun de Leit an de Betriber asetze kënnen. Nëmmen Organisatiounen, déi a bestëmmte Sec-

teuren iwwer Jore bewisen hunn, datt si däitlech representativ sinn, wäerte méi staark an d'Kollektivvertragsverhandlungen agebonne ginn.

Sou genannten Hausgewerkschaften bleiwen eng wéi déi aner Kéier ausgeschloss. Esou Organisatiounen kënnen nämlech net d'Interesse vun alle Beschäftegte gläichméisseg verrieden. Esou eng Organisatioun huet oft net den néidegen Iwwerbléck a gëtt oft vum Betriebsinteresse geleet, deen net onbedéngt mat deene vun der Gesamtwirtschaft iwwertenee stëmmt.

Dat waren och d'Iwwerleeungen, déi vun der CSV am Kader vun der Debatt iwwert d'Representativitéit vun de Gewerkschaften am Joer 2000 hei an der Chamber diskutéiert goufen. Mä Fraktiounskolleeg Marcel Glesener huet och deemools zu deem Problem Stellung geholl. D'CSV huet sech deemools fir eng Reform vum 65er Gesetz ausgeschwat, mä ënner Virbehalt, datt d'Gewerkschaftszeen net doduerch géif zerstéckelt ginn.

Här President, e weidere wichtige Punkt vum Projet ass a mengen Aen d'Festsetzung vum Inhalt vum Kollektivvertrag. De Statsrot an och verschide Beruffschamberen, ënner anerem d'Chambre des Employés privés, waren der Meenung, et bräicht een net den Inhalt vum Kollektivvertrag prezis an engem Gesetzestext festzehalen. Si hu fir e minimalen Inhalt plädéiert. D'Kommissioun ass awer net op dee Wee vum Statsrot gaangen.

Wéi ech dat virdru schonn ugedeit hunn, bedeit d'Vertragsfäegkeet vun de Gewerkschaften fir si virun allem zënter dem PAN-Gesetz vun 1999 méi Verantwortung, an anere Wieder méi Aufgaben a méi Flichten. Et ass wichtig, datt e Gesetzestext kloer seet, wat d'Flichten an d'Aufgabe vun de Gewerkschaften sinn, an dat iwwert de Wee vum obligatoreschen Inhalt vun de Kollektivvertrag.

Den Text, deen zréckbehale ginn ass, ass deen aktuellen Text vum Gesetz vun 1965 esou wéi en awer och duerch d'PAN-Gesetz vun 1999 ëmgeännert a vervollstännegt ginn ass. Am Géigesaz zum aktuellen Text ass am Kader vum Projet ee Punkt bäigefügt ginn. Nom virleende Projet sollen d'Kollektivvertrag och iwwert d'Moosnamen zur Bekämpfung vu Mobbing oder vum Harcèlement sexuel befannen.

Et ass wichtig um Niveau vun de Kollektivvertragsverhandlungen kloer d'Politik vum Betrib am Fall vun engem Mobbing zum Beispill ze definéieren a festzehalen, wat déi konkret Moosname solle si fir géint de Mobbing virzegoen. Ech sinn iwwerzeegt, datt d'Problematik Mobbing an Harcèlement sexuel méi effizient am Kader vun enger Kollektivvertragsverhandlung kann erfaasst ginn, wéi am Kader vun engem Gesetz. De Gesetzgeber...

M. Lucien Lux (LSAP).- Dat ass och e Gesetz.

M. Nico Loes (CSV).- Wat geleeft?

M. Lucien Lux (LSAP).- Dat ass dach och e Gesetz.

M. Nico Loes (CSV).- Dat ass och Gesetz, jo. Mä et ass méi einfach fir et am Kollektivvertrag, mengen ech, auszuhandelen. Géngt Der dat net och fannen, Här Lux?

Mme Lydie Err (LSAP).- Neen!

M. Lucien Lux (LSAP).- D'Madame Err ass net domat d'accord. Dat wëllt eppes heeschen.

M. Nico Loes (CSV).- Dir hutt e gudden Alliierten op Ärer Säit.

M. Lucien Lux (LSAP).- Ee ganz gudden Alliierten.

M. Nico Loes (CSV).- De Gesetzgeber ka just e generelle Kader schafen. D'Gewerkschaften kënnen awer mat de Patronen spezifesch op dem Sektour zoutreffend Moosnamen an d'Wee leeden.

Déiselwecht Iwwerleeunge gëllen och fir d'Regelung vun der Aarbechtszäit, virun allem vun der Aarbechtszäitreduktioun am Kader vun engem Gesetz.

D'Gewerkschaften kennen d'Betriber. Si hunn deen néidegen Iwwerbléck, wat sech esou dran deet. Si wësse jiddefalls besser wéi de Gesetzgeber, wat d'Besoin vum de Leit sinn, wat d'Fuerderunge vun deenen engen an deenen anere sinn. Si wësse wat machbar ass a kënnen och emol heiansdo op d'Brems drécken, wann d'Fuerderungen onrealistesche sinn oder wa si mëttel- oder laangfristeg der Wirtschaft kënnte schueden.

Vun dohier ass et och méi wéi richtig, datt d'Aarbechtsdauer e Problem ass, deen am Kader vun de Kollektivvertrag geregelt sollt ginn, an nëmmen am Kader vun de Kollektivvertrag. Ouni elo wëllen hei eng grouss Debatt ze féieren iwwert d'Aarbechtszäitreduktioun, wëllt ech kuerz drop hiweisen, datt eng generell gesetzlech festgeluechten Aarbechtszäitreduktioun, sief dat ënnert der Form vun der Aféierung vun der 35-Stonne-Woch, oder vun enger sechster Congéswoch, d'Leeschungsfäegkeet vu Betriber kënn a Fro stellen. Den Aarbechtswolumen hält net mat der Aarbechtszäitreduktioun op. Dat heescht, datt am Fall vun enger gesetzlecher Verallgemeinerung vun der 35-Stonne-Woch nei Käschte géifen entstoen an domadder eng reduzéiert Leeschungsfäegkeet vun de Betriber.

Et muss een awer och an den Ae behalen, datt eng Aarbechtszäitreduktioun net onbedéngt zu neien Aarbechtsplaze féiere kënn. D'Beispill vum Nopeschland Frankräich weist eis dat. Wa sech eis Betriber bis haut am Verglach mat anere Länner a puncto Leeschungsfäegkeet behaapte konnten, dann ass dat och dorobber zréckzeféieren, datt de Gesetzgeber de Betriber déi néideg Fräiheet léisst, fir kënnen rentabel ze schaffen.

Op där anerer Säit, wann et an engem Sektour méiglech wier fir Aarbechtszäit ze reduzéieren, ouni datt de Sektour respektiv eis national Wirtschaft dorënner leit, kënnen d'Gewerkschaften iwwer esou eng Reduktioun nodenken a se gegebenenfalls ënner Berücksichtigung vun allen Interesséierten aféieren.

Här President, ech wollt nach kuerz - well ech virdru gesot hunn, datt de Marcel Glesener alles am Detail hei opgezielt huet - op d'Reform vum Office national de Conciliation agoen. De virleenden Text wäert och dozou bäidroen, de Fonctionnement vun deem Schlichtungsamt ze verbesseren. De Projet gesäit ënner anerem vir de Kompetenzberäich vum ONC auszudehnen an ze preziséieren. All Ausenansetzung, déi net direkt mat der Verhandlung oder der Exekutioun vun engem Kollektivvertrag ze dinn huet, muss fir d'éischt iwwert de Wee vun enger Schlichtung geléist ginn. Et muss een awer direkt dozou soen, datt den Text op deem Niveau net innovéiert. Den Office national de Conciliation léist haut schonn esou kollektiv Konflikter.

Et ass awer néideg des Kompetenzendlech och an engem Gesetzestext formell unzërkennen. Domat kritt all Streik, deen net mat de Kollektivvertragsverhandlungen ze dinn huet, eng rechtlech Basis, wat ausserst begrëssenswäert ass, an d'Schlichtungsprozedur, esou wéi de Rapporteur et virdru gesot huet, ass och vereinfacht ginn.

De leschte wichtige Punkt, deen ech hei zitëiere wëllt, ass d'Schaffung vun engem Observatoire national des relations du travail et de

l'emploi. D'Haaptaufgab vun deem Instrument ass et, d'Entwécklung vun de Kollektivvertragsverhandlungen ze studéieren. E wichtegt Instrument, wann een d'Komplexitéit an deen ëmmer méi ausgeprägten internationale Charakter vun de Kollektivvertragsverhandlungen kuckt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Aarbechtswelt an d'Gewerkschaftslandschaft sinn an engem déifgräifenden Embroch. Dese Projet ass deemno e wichtige Projet am Kader vun deser Entwécklung, an ech géif lech och bieden dese Projet, deen zesumme mat de Gewerkschaften an dem Patronat, der Chamber an dem Ministère ausgeschafft ginn ass, mat grousser Majoritéit ze stëmmen. Ech géif dofir och den Accord vu menger Fraktioun hei bréngen, andeem ech nach eng Kéier dem Här Glesener merci soen an lech merci soe fir d'Opmerksamkeet.

M. le Président.- Merci, Här Loes. Nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Lucien Lux. Här Lux, Dir hutt d'Wuert.

M. Lucien Lux (LSAP).- Merci, Här President, Kolleginnen a Kollegeen, dat Gesetz, dat mer de Mëtze reforméieren a wat jo zréckgeet op 1965, ass méi, wéi vill heibannen heiansdo mengen, e Pilier vun deem wat een eist demokratescht Gemeinwesen nennt. An d'Qualitéit vun deem Text an déi Méiglechkeeten, virun allem déi néi Méiglechkeeten, déi sech mat deem neie Gesetz erginn, déi Qualitéit entscheet och wat fir eng Qualitéit déi sozial Demokratie, déi mer dobaussen an de Betriber ënnert der Form oder der Dénomination vun der sozialer Partnerschaft kennen, an deenen nächste Jore wäert unhuelen.

Gëtt et - an dat ass déi entscheidend Fro - ausserhalb oder virun allem innerhalb vun de Betriber e Raum wou et keng Matbestimmung, keen Dialog, keng Beaflossung, keng Rechter gëtt? Ech mengen, heibanne gëtt déi Fro vu jidderengem mat engem kloren Neen beäntwert an dofir ass dat Kollektivvertragswesen dee Raum, deen erfëllt gëtt mat deene Méiglechkeeten an engem Kräfteverhältnis, wat heiansdo esou an heiansdo anesches ass, an dat Kräfteverhältnis ze beaflosse wéi d'Konditiounen vun de Salarieen, hir Aarbechtskonditiounen, hir Lounkonditiounen, awer och ëmmer méi hir Liewensqualitéitskonditiounen an enger vaster Definitioun an engem Betrib ausmaachen.

Dest Gesetz an déi Reform, déi mer haut diskutéieren a wäerte stëmmen, gëtt nei Méiglechkeeten, léisst nei Felder op, setzt nei Akzenter an ech mengen, dass mer dat generell an all deene Wochen a Méint, wou mer doriwwer diskutéiert hunn, positiv matbegleet hunn.

Mir vergiesse ganz oft, wa mer doriwwer diskutéieren, wivill déi Sozialpartnerschaft an dat Kollektivvertragswesen eis an deene leschte Joren um Niveau vu villen anere Felder Positives mat sech bruecht huet. Wa mer iwwert de Wirtschaftsstanduert Lëtzebuerg schwätzen, iwwer seng Kompetitivitéit schwätzen, da maache mer dat oft nëmmen an Termen vu Produktivitéit oder vu Mobilitéit, oder vu méi technokrateschen Elementer, an trotzdem gëtt et een Element, wat mer communément soziale Fridde nennen, wat wesentlich dozou bäigedroen huet fir dee Wuelstand, dee mer an deene leschte Joren a Jorzéngten an deem Land opgebaut hunn, an un där Entwécklung war dat Kollektivvertragswesen de Versuch nämlech ze versichen um Verhandlungsdësch, an den Diskussiounen weiderzekommen an domadder och d'Lous vun de Salarieen, de schaffende Leit, ob Aarbechter, ob Beamten, ob Kaderen, ze verbesseren, eng wesentlich Roll gespillt.

Wann een an deene leschte Jore virun allem kuckt, wéi mer et fäerdeg bruecht hunn, ech denken haaptsächlech un d'Sidérurgie, duerch dat Kollektivvertragswiesen, duerch deen ëmmer erëm erkämpftenen Usproch vun deenen zwou Säite mateneen ze diskutéieren an zu Resultater ze kommen, wa mer et also fäerdegbruecht hunn hei net eng autoritär Aart a Weis vu Kriseléisung duerchzeféieren, wéi se a villen anere Länner mat Massenenntloossungen a mat Ofbau vu soziale Rechter geschitt ass, dann huet dat virun allem och de Verdéngscht vun deem Kollektivvertragswiesen.

A wa mer an dësen Zäiten erliewen, dass mer an der Stolindustrie haut bei der Arcelor erëm eng Kéier mat ähnlechen Diskussiounen an Debatten a Litigé konfrontéiert sinn, da muss ech soen, dat ass eng éischt Kritik, déi ech maachen, net un deem Text hei, mä et gëtt e bëssen eng Diskrepanz am Moment tëschent deem Text, dee mer haut diskutéieren, deen theoretesch um Pabeier eng Rei vu Rechter weiderdreift an deen Usproch dobaussen an der Realitéit, dee mer an de Betriber erliewen, deen oft just am Moment an déi géigendeeleg Richtung leeft.

Dëst Gesetz huet den Usproch fir dofir ze suergen, dass d'Konditiounen vun de Salariée sech solle verbesseren duerch Verhandlungen a mir erliewen ëmmer méi e Patronat dobausse wat u Verhandlungen net interesséiert ass, a mir erliewe virun allem an engem Betrib wéi der Arcelor, wat e Betrib war wou d'gewerkschaftlech Rechter an d'gewerkschaftlech Diskussiounen ëmmer ganz héich gehale si ginn, wou u sech, kënnt ee soen, déi Amerikaniséierung vun den Aarbechtskonditiounen ëmmer méi weider gedriwwen gëtt a wou och e Patronat ass, wat ëmmer manner - mir erliewen dat och an der Fro vun der Aarbechtszäit - interesséiert ass fir ze diskutéieren.

Déi Diskrepanz tëschent deem wat mer haut hei diskutéieren an där ëmmer méi haarder Realitéit dobaussen, déi sech mat ëmmer méi prekären Aarbechtsverhältnissen auszeechent, mat ëmmer méi Kontrakter à durée déterminée, mat ëmmer méi Leit, déi ënner prekären an net ofgesécherte Konditiounen schaffen, déi Diskrepanz soll eis awer Suerge maachen. An dat ännert näischt un der Qualitéit vun deem Text, mä dat erfuerdert vun eis alleguer net nëmmen den Text theoretesch ze gesinn, mä och déi Realitéite wéi se sech dobausse stellen.

Ech wëllt bei deene Remerciementen a Félicitatiounen, déi de Mëtteg hei scho laang a breet ausgedeelt si ginn, mech och uschlëssen, fir engersäits dem Rapporteur an dem President vun der Kommissioun de Merci vun eiser Fraktioun ze soen, wéi mer dat an deene leschte Méint diskutéiert hunn, praktesch vun der Debatt vum November 2000, der Interpellatioun Jaerling un. An ech wëllt och dem Aarbechtsminister Biltgen soen, dass en e gudden Deel Verdéngscht dréit un der Aart a Weis vum Konsens mat de Sozialpartner, well schlussendlech geet et ëm d'Häerzstéck vun hirer Aarbecht hei a mir kënnen net maache wéi wa mer an engem Vase clos e Projet maachen an net gesinn, wat si dozou ze soen hunn. Ech mengen, dass dee Verdéngscht evident ass.

Leider geet dës Legislaturperiod zu Enn.

(Interruptions diverses)

■ Une voix.- Ee Gléck! Et gëtt héich Zäit!

(Interruptions diverses et hilarité)

■ M. Lucien Lux (LSAP).- Leider geet dës Legislaturperiod - wann ech de Saz där fäerdeg maachen - ...

■ Une voix.- Awer net méi ganz!

■ M. Lucien Lux (LSAP).- ...fir de Bilan vun deem Aarbechtsminister Biltgen um Niveau vum gesamten Aarbechtsrecht zu Enn an domadder och de Versuch objektiv ze kucken, wat mer dann do fäerdeg bruecht hunn a wat mer net fäerdeg bruecht hunn.

Dobäi ass bei eis d'Konklusioun, dass et sech ëm e bescheidene Bilan handelt, an deem Mooss wou mer eng Rei vu Projeten do leien hunn, mä net fäerdeg bruecht hunn, dee groussen Usproch, deen dës Legislaturperiod hat, fir eng Reform ze maachen och vun de Matbestimmungsgesetzer an dem Ausbau vun deem Instrument, wat a sech e bëssen och e Corollaire ass zu deem wat mer de Mëtteg hei diskutéieren. Mir hu leider d'Reform vun der Gewerbeinspektioun nëmmen do leien an engem Projet an hunn et net fäerdeg bruecht, an deem Zäitraffer, dee mer haten, dat och zu Enn ze bréngen.

Mir hunn de Kader fir nei Aarbechtszäitformen net kënnen ausweiten, wat bedauerlech ass an engem Moment wou jiddferen ufänkt, iwwert de Verdéngscht an iwwert d'Noutwendegkeet vun esou Aarbechtszäitmodeller dobaussen an der Wahlcampagne ze diskutéieren. Mir hunn och d'Verbesserunge vum Gesetz iwwert d'kollektiv Entloossungen net fäerdeg bruecht. Domadder ass mat dëser Reform an der Reform bei der Aarbechtszäitorganisatioun am Horeca-Beräich u sech de Bilan ganz schematesch ofgeschloss.

Wéi gesot, un dem Asaz an der Dialogbereetschaft huet et ni gefeelt. Mä en fin de compte, wann een objektiv déi Legislaturperiod zu Enn kuckt - an dofir hunn ech gesot, leider geet se zu Enn fir den Aarbechtsminister -, geet den Zäitraffer net duer fir weinstens déi Projeten och zu Enn ze bréngen. Ech géif och mengen - a si hunn et u sech selwer hei de Mëtteg scho gesot, weinstens den Här Glese-ner -, dass, wann de Moien am „Lëtzebuerger Wort“ stoung, bal kënnt ech et zitéieren, dass et den Aarbechtsminister an de President vun der Kommissioun wären, déi dëse Projet zum Ofschloss bruecht hätten, et sollt een och do zu méi Bescheidenheet opruffen, well hei - an dat wësse si zwee virun allem - jo virun allem d'Sozialpartner, d'Berufskammeren an all déi e wahn-sinnegen Effort gemaach hunn, jiddferen op senger Säit.

Ech mengen och, dass virun allem d'Gewerkschaften e ganz héije Grad u Responsabilitéit gewisen hu fir eng Rei vu Bestëmmungen, op déi ech herno nach kuerz zrëckkommen, ze definéieren am Sënn vun der Sozialpartnerschaft, dass een déi an dem Gelänge vun dëser Reform net sollt vergiessen. Ech wëllt ofschléissend soen, ech mengen hien ass net genannt ginn, dass een net soll vergiessen, dass de Sekretär vun eiser Kommissioun, den Här Martin Bisenius, hei och an dem gesamten Oflaf an och an de Rouagen tëschent der Kommissioun an dem Ministère eng ganz formidabel Aarbecht geleescht huet.

■ Plusieurs voix.- Très bien.

(M. Jean Spautz reprend la Présidence)

■ M. Lucien Lux (LSAP).- Ech wëllt dräi Remarqué maachen zum Projet selwer, well ech mengen et bréngt eis wierklech näischt fir elo hei nach eng Kéier, no där Stonn Explikatiounen vum President a Rapporteur, deem u sech näischt hinzuzefüge war, mat deem mer kee Problem hunn, op all déi Saachen anzegoen.

Ech wëllt wéi gesot dräi Remarqué maachen, woubäi déi éischt déi ass, dass, wa mer am meeschten diskutéiert hunn an deem Projet iwwer Representativitéitsregelen an och iwwert d'Streikrecht, iwwert

d'Aart a Weis vun de Litigen, iwwert den Office national de Conciliation, fir eis dat Wesentlechst dat ass, wat an de Contenu vun de Kollektivvertrag un neie Méiglechkeeten erakomm ass, wat d'Sozialpartner elo an de Betriber kënnen diskutéieren.

Dat ass schlussendlech, wa mer dat Gesetz hei gestëmmt hunn a jiddferen d'Regele kennt, an all deene Joren a Jorzéngte wou hei elo mat deem Gesetz geschafft ginn ass, dat wichtegst Element. All de Rescht interesséiert sécherlech eng Rei vu Responsabelen a Gewerkschaftszentralen an dat huet sécherlech och heiansdo, deemno wéi oder a wat fir enger Aart a Weis een et determinéiert, wichtig Konsequenzen um Niveau vun eisem Kollektivvertragswiesen, mä en fin de compte ass de Fait, dass mer et hei fäerdeg bréngen, iwwer Lounkonditiounen, iwwer Aarbechtszäit, iwwer Aarbechtsbedingungen ewechzegoen, nei Felder ze attackéieren, wichtig a wesentlich fir d'Aarbechtsqualitéit an den Entreprisen.

Hei ass geschwat ginn iwwert de Mobbing. Dir kënnt verstoen, dass dat ee vun deene Punkten ass, deen eis net befriddget. Mir hate gemengt, dass et noutwendeg gewiescht wär fir déi Méiglechkeete vun der Aarbecht um Niveau vum Mobbing méi staark nach ze maachen. Ech hunn och déi Argumentatioun vum Kollege Loes net richtig verstane fir ze soen, mir sinn der Meenung, dass een dat um Kollektivvertragsgesetz soll maachen an een net derniewent e Gesetz brauch. Ech mengen, dat eent huet mat deem aneren näischt ze dinn.

Hei gi mer de Partner d'Méiglechkeet, iwwer Mobbing, iwwer Stress an iwwer aner Saachen ze diskutéieren, ze verhandelen an zu Bestëmmungen am Kollektivvertrag ze kommen. Si brauchen awer heiansdo an der Exekutioun vun deem, wat se do diskutéieren, eng Base légale, fir dann opgrond dovunner och rechtlech Schrëtter zum Beispill ze ënnerhuelen, wann dat noutwendeg ass. Déi Base légale, vu que dass sech gesträubt gëtt fir e Gesetz iwwert de Mobbing ze maachen, déi hu mer net. Ech mengen, déi zwou Saache gehéieren awer beieneen, engersäits d'Méiglechkeet kënnen ze diskutéieren an en Accord ze maachen, an anersäits awer d'Base légale ze hunn, fir opgrond vun där Base légale dann och contraignant Schrëtter an och Sanktiounen kënnen ze huelen, wann et da Problemer gëtt. Da eent hänkt mat deem aneren zesummen.

Ech menge wa mer hei elo dräi bréngen, dass d'Sozialpartner méi iwwer Weiterbildung an iwwer Formatioun a Formation continue kënnen diskutéieren, dat d'Méiglechkeet opgemaach ass fir dat ze diskutéieren. Mä wa mer do derniewent awer net séier de Projet kréien, deen elo vun der Regierung ugehall ass, deponéiert ass, awer och net méi gestëmmt gëtt, iwwert den individuellen Zougang zu der Weiterbildung mat der Méiglechkeet vun engem Congé, mat der Méiglechkeet vun engem Partage vun de Fraisen, wou jo een Drëttel tëschent Stat, Betrib a Salarie ofgemaach ass, da kënnen déi Leit hei an de Betriber iwwert d'Kollektivvertrag esou laang diskutéiere wéi se wëllen; wa se net aner Basen hunn, vun deene se kënnen profitéiere fir eppes ze maachen, dann hëlleft dat net ganz vill.

Ech hunn och déi Bemierkung, déi derniewent gemaach ginn ass, net richtig verstanen, well ech de Kontext net richtig verstanen hunn. Dat leeft bei Einzelnen heibanne schonn of wéi eng Plack: Wann dat Wuert „Aarbechtszäitverkierzung“ nëmme kënnt, da kënnt automa-

tesch déi Plack, dass se natierlech dergéint si fir d'Aféierung vun der Verallgemengung vun der 35-Stonne-Woch a vun der sechster Urlaubswoch. Dat hunn eenzel Leit fir d'Wahlcampagne esou age-trüchert kritt, et brauch een nëmmen op de Knäppchen ze drécken, da kënnt dat automatesch. Ech verstinn nach ëmmer net mat wéi déi Leit do streide wa se dat soen, well déi lénk oder déi kommunistesch Partei déi Eenzeg sinn, déi eng direkt Aféierung vun der 35-Stonne-Woch fuerderen.

Ech muss allerdéngs och dobäi soen, dass et mech virun allem bei der CSV ëmmer freet, well do de Raum vun de Candidate wierklech all Positiounen zu deem Sujet ausfüllt. Do gëtt et Candidate vun der CSV an der LCGB-Zentral, déi si fir eng Aarbechtszäitreduzéierung generell a gesetzlech. Et gëtt der, déi si fir den „stand still“ bei där Positioun, déi mer haut hunn. Et gëtt der och an eenzelne Gewerkschaften wéi beim SIC an aner-er, déi sinn éischter souguer fir eng Ausweitung vun der Aarbechtszäit; déi sinn der Meenung, dass een net soll verkierzen, mä dass ee soll nach méi Aarbechtszäit maachen. D'CSV deckt d'Feld vun alle Positiounen zu deem Thema of.

(Interruption)

Dofir, Här Glese-ner, zu deem Sujet do e bësse méi Bescheidenheet, e bësse méi Realismus an net wéi gesot ëmmer erëm déi Plack, déi u sech ufänkt wéi eng Leier ze ginn an u sech...

■ M. Marcel Glese-ner (CSV), rapporteur.- Also mir wäerten lech ni méi ënnerstellen, Dir wäert fir Aarbechtszäitverkierzung.

■ M. Ben Fayot (LSAP).- Schwätzen déi net mateneen, déi verschidde Gruppen?

■ M. Lucien Lux (LSAP).- Scheinbar net.

(Interruptions diverses)

Doniewent gëtt et um Niveau vun anere Felder jo zum Beispill déi Fro vun de Plans d'actions positifs. Ech menge mir haten eng Diskussioun opgrond vun enger Interventioun vun deene Gréngen innerhalb vun der Kommissioun, wou zu Recht de Konsens erauskomm ass fir ze soen, mir sollten hei un de PAPe keng Obligation de résultat hannerdrunhänken, well mer domadder vill ze vill Drock op d'Sozialpartner géingen ausüben fir zu Resultater ze kommen, mä an enger éischter Phas, nodeem mer dat jo och schonn am PAN-Gesetz gemaach hunn, d'Méiglechkeet ginn, dass dat Feld vun der Egalité vu Männer a Fraen an de Betriber - an Dieu sait, dass mer um Niveau eleng vun der Fro vum écart de salaire, wou mer festgestallt hunn opgrond vun Etüden, dass och zu Lëtzebuerg trotz Fortschrëtter, déi mer gemaach hunn, awer nach Ecarts de salaire sinn, déi bei 12-15% ongeféier leien; dass dat en Domän ass an der Privatindustrie, deen immens wichtig ass, datt d'Sozialpartner och dorobber schaffen. A schlussendlech mengen ech och déi ganz Fro vun der Bekämpfung vum Chômage, deen agedroen ass als ee vun deene Felder, dat halen ech an engem Gedankeschluss vu Solidaritéit tëschent deenen, déi Aarbecht hunn, an deenen, déi dobausse keng Aarbecht hunn, fir ganz wichtig, dass an de Käpp vun den Delegéierten, dass an de Käpp vun der Sozialpartnerschaft ass, dass et noutwendeg ass och ze kucken, gëtt et Moyenen, zum Beispill a flexibele Ruhestandsregelungen, wou fir d'Leit - do hu mer jo eenzel Bases légales, déi zwar leider net vill profitéiert ginn - d'Méiglechkeet besteet fir éischter a Pensioun ze goen an domadder Plaz ze maache fir Leit déi kënnen erakommen oder hallefdaags fortzegoen a Plaz ze maachen.

Et gëtt déi Méiglechkeet, déi mer gären hätten um Niveau vum Artikel 43 vum PAN-Gesetz, dass de Stat, wann en Ofbau an enger Entreprise inévitable ass, och ka finanziell Aidé gi fir Aarbechtszäitreduzéierung ze förderen, wann dat dozou hëlleft, dass amplaz 100 Leit ofzebauen, der dann nëmme 60 oder 50 ofgebaut ginn. Ech mengen, alles dat ass wichtig, dass et an den Esprit vun der Sozialpartnerschaft ageet. Dëst Gesetz gëtt jiddefalls d'Méiglechkeet fir dat ze maachen.

Ech denken, dass et wichtig ass, an ech hunn dat virdru gesot, dass mer deem Terme vun der Kompetitivitéit net nëmmen eng reng ekonomesch Definitioun ginn, an hei leien all déi Felder, déi d'Kompetitivitéit och zu engem Gesamte maachen, dass mer diskutéieren iwwert d'Motivatioun vun de Salariéen, dass mer diskutéieren iwwer Vereinbarkeet vu Beruff a Famili. Wa mer iwwer Aarbechtszäitmodeller diskutéieren, da soll déi Méiglechkeet do mat erakommen. Dass a Betriber diskutéiert gëtt iwwert d'Méiglechkeet vu Crèche, vu Garderien, déi betribsintern ugebuede kënnen ginn. Alles dat soll een an déi grouss vernetzten Definitioun vu Kompetitivitéit mat eranhuelen.

Ech ginn net midd fir ze soen, dass wa mer iwwer Aarbechtszäit diskutéieren, dass ee feststellt, dass a Länner wéi Finnland an Norwegen, déi eng Joresaarbechtszäit hunn, déi méi geréng ass wéi hei zu Lëtzebuerg, wou also manner Stonne geschafft ginn, dat trotzdeem um Niveau vun der ekonomescher Kompetitivitéit an hirem Wirtschaftsstanduert zu deene beschten, net nëmmen an Europa, mä an der Welt gehéieren, well se eben aner Trémp gespillt hunn, déi sech zum Beispill um Niveau vun der Qualifizéierung, der Formatioun, der Vereinbarkeet vu Beruff a Famill, der gesamter Motivatioun vum Bien-être vun de Salariéen an de Betriber och ofgespillt hunn.

Dat ass also fir eis deen éischten a wesentleche Punkt vun där Neierung, déi mer hei maachen an déi d'Häerzstéck duerstellt. Ech hu virdru scho gesot, an der Sozialpartnerschaft muss een zu zwee sinn. Dat heescht also, dass een och vun hei aus en Appel muss richten un d'Patronatsorganisatiounen insgesamt a virun allem och un d'Betriebsresponsabel an deenen eenzelnen Entreprisen, fir ze soen, dass et net hei geet stur all déi nei Méiglechkeeten ofzelehnen, mä dass dat hei lieweg soll ausgeféllt ginn. An ech mengen, den Appel richt sech vläicht virun allem heiansdo net un déi Betribschefen an deenen eenzelnen Entreprisen, mä richt sech heiansdo vill méi un d'Fonctionnaires an de Patronatsorganisatiounen, déi vill ze vill d'Handelsblatt an d'Frankfurter Allgemeine Zeitung liesen a mengen, si missten dann all Dag dofir suergen, fir och eng rau Loft duerch d'Lëtzebuerger Betriber ze joën, an dofir wier et wichtig, dass mer an deem Modell, dee mer an deene leschte Joren a Jorzéngten haten, dat doten net vergiessen.

Ech wëll zwou kuerz aner ofschléissend Remarqué maachen. Déi éischt fir ze soen, dass d'Fro vun der Representativitéit, Här Jaerling, jo déi ass, déi virun allem och interesséiert huet, an ech wëll do wierklech Abstraktioun maache fir e laangen Historique nach eng Kéier ze maachen, deen da géing ugoen 1965.

(Interruption)

Dir kënnt e jo maachen. Dir fänkt 1917 un, ça promet! Dat gëtt jo dann nach lëschteng de Mëtteg hei. Ech mengen, dass mer d'Diskussioun virun allem ugefaangen hunn ze féieren 1978, 1979 bei der Grënnung vum OGB-L. Deemools gouf et déi Sentence vum Conseil d'État, deen als éischte Kéier ugefaangen huet eenzel Seulen ze setzen, déi missten erfüllt ginn, fir de Charakter an d'Bedéngunge

vun der nationaler Representativitéit ze maachen.

Fir d'LSAP sinn an all deene Joren, a méi wëll ech zu deem Kapitel haut de Mëtteg net soen, déi folgend dräi Guidelines ëmmer wichteg gewiescht.

Déi éischt ass déi, dass all Gewerkschaft d'Méiglechkeet muss kréien an hunn, fir zu enger Representativitéit, enger nationaler, eng sektorieller oder enger betriebsinterner Representativitéit ze kommen. D'Gewerkschaftsfreiheet ass deen éischte Begrëff, dee wichteg ass. Dat huet domadder ze dinne, dass ee sech da muss dru ginn, dass ee sech muss gutt organiséieren, dass een dobaussen an de Betriber muss schaffen, dass ee Vertrauen muss gewannen an dass een iwwer Vertrauen an dagdeeglech schaffen dann och zu Resultater bei de Beruffskammerwahlen an den Delegatiounswahlen an esou viru kënnt. Déi Gewerkschaftsfreiheet ass hei zu Lëtzebuerg garantéiert. Do kann heibanne keen en anert Wuert soen. Jiddereen huet déi Méiglechkeeten dat ze maachen, a wa sech an deene leschte Joren an eiser Gewerkschaftslandschaft eng Rei vu Beweegunge gemaach hunn, dann ass dat, mengen ech, d'Resultat vun enger objektiver Aarbecht, engem objektive Vertrauen, deen d'Salariéen an eenzel Organisatiounen gewonnen an an anerer verluer hunn. Un point c'est tout. Esou einfach ass et.

(Interruptions diverses)

Wann een eis heibanne kënnt virwerfen, dass mer iergendenger Gewerkschaft an deene leschte Joren d'Méiglechkeet vun uewen erof octroyéiert, dekretéiert, ewech geholl hätten, fir hir Gewerkschaftsaarbecht ze maachen, da misste mer dee Virwurf unhuelen. Dat ass net de Fall. D'Gewerkschaftsfreiheet ass hei zu Lëtzebuerg e sakrosankte Prinzip a bleift och fir eis Partei un éischer Stell vun de Guidelines, déi gellen.

Déi zweet Guideline ass déi, dass d'Sozialpartnerschaft, d'Kollektivvertragswiesen mat Kräfteverhältnissen ze dinne hunn. Staark Gewerkschaften bréngen a Kollektivvertragsverhandlungen fäerdeg eppes fir d'Salariéen erauszuschloen. Schwaach Gewerkschaften bréngen et a Kollektivvertragsverhandlungen net fäerdeg eppes fir d'Salariéen erauszehuelen. Och dat ass esou einfach wéi Bonjour. Wann een net capabel ass fir an enger Diskussioun, an engem Kollektivvertragswiesen, och wann ee sech net eens gëtt, d'Moyens d'action ze hunn an d'Leit hanner sech ze hunn, fir dann och Fuerderungen duerchzesetze bis zu engem Streik. Och dat ass eng Guideline, déi mer dobaussen ëmmer gesinn hunn.

An drëttens ass och eppes ganz kloer, Här Jaerling, do kënnen mer eis dréinen esou vill wéi mer wëllen: Wa mer an Europa ronderëm eis kucke wou et dat Kollektivvertragswiesen gëtt, ob dat a Frankräich, an der d'Belsch, an Däitschland, an Eisträich, an de skandinavesch Länner ass, gëtt et ee Prinzip, dee kloer ass: Vill Gewerkschaften schwächen d'Capacitéit vun de Salarieéen, fir eppes duerchzesetzen. Dat ass esou kloer wéi e Maschtepull. Vill Gewerkschaften schwächen esou den Eparpillement vun de Gewerkschaften, egal wou een hikuckt.

Et féiert dozou dass d'Gewerkschaften zu Pabelertigere ginn, déi zwar haart jaitzen, vill Streike wëlle maachen, mä en fin de compte fir d'Salariéen näischt eraushuelen. An an deene Länner, wou mer staark Gewerkschaften hunn, ob dat Enheetsgewerkschaften sinn oder ob et der zwou oder dräi sinn, mä staark Gewerkschaften bréngen et fäerdeg an deem Kräfteverhältnis vis-à-vis vun den Entreprises, heiansdo och vis-à-vis vun enger Regierung, wann et Streike sinn, déi iwwert dat erausgi wat betriebsinterne Charakter huet, eppes erauszehuelen.

Déi dräi Guidelines si fir d'LSAP ëmmer wichteg a richtig gewiescht a bleiwen et och an Zukunft. D'Gewerkschaftsfreiheet, d'Fro vum Kräfteverhältnis ass ëmmer ganz kloer an et ass drëttens ëmmer ganz kloer, dass staark Gewerkschaften nëmmen do entstinn, wou mer den Eparpillement vun der Gewerkschaftslinn verhénnen.

An ech denken. et ass dann ze kucken, ob mer an dëser Reform et fäerdegbruecht hunn deene Guidelines gerecht ze ginn, a mir mengen, dass dat summa summarum gelongen ass. Mir hunn deemools an der Interpellatioun den 30. November 2000, déi mer hei diskutéiert hunn, eng Motioun abruucht. Et war ee vun den interessante parlamentaresche Momenter gewiescht vun dëser Legislaturperiod, well d'Ofstëmmungseresultat net communément esou war wéi et normalerweis ass. Ech mengen deemools huet sech eng aner Majoritéit fonnt fir déi Motioun unzehuelen.

An der Tëschenzäit huet d'Demokratesch Partei an den Diskussiounen an der Kommissioun praktesch déi Motioun, déi se deemools net gestëmmt huet, mä d'Guidelines vun där Motioun huet se akzeptéiert, well d'Guidelines vun där Motioun stinn an deem Projet, dee mer haut unhuelen. A wa mer nach eng Kéier zrëckkucken an déi Motioun vun deemools, da war dat ganz kloer an dat war och en neie Moment heibannen, och en neie Moment fir d'CSV an d'LSAP. Et war en neie Moment, dass mer eis deemools dozou bekannt hunn d'Regierung opzefuerderen eis e Projet de loi ze deponéieren, deen net nëmme géing eng nei Definitioun vun der nationaler Representativitéit enthalen, mä och eng nei Definitioun oder eng éischt Definitioun vun der sektorieller Representativitéit. Et war also fir d'éischte Kéier wou och dee Prinzip arréiert ginn ass, dass mer déi sektoriell Representativitéit gebueden hunn. An et ass och deemools ganz kloer gesot ginn - dat ass e Saz, deen deemools nach erageholl ginn ass, ech wëlle e virlesen -, dass de Projet ee sollt sinn, deen zum Zil sollt hunn «d'éviter dans ce contexte l'émiettement du paysage syndical par l'émergence de syndicats maison ou de secteurs et de garantir que seuls des partenaires puissants doivent avoir le droit de conclure des conventions collectives». Dat war d'Guideline, an ech mengen de Projet, dee mer haut amgaang sinn ze diskutéieren an ofstëmmen, gëtt deem do gerecht.

Ech denken, dass déi Basis, déi mer geholl hunn, fir d'Resultater vu Beruffskammeren, awer och op där anerer Säit d'Resultater vun Delegatiounswahlen, d'Resultater vu betriebsinternen Wahlen deemno, en vue vun der nationaler, der sektorieller oder betriebsinterner Representativitéit, eng gutt Basis ass, mat deene Seullen, déi mer dragehuecht hunn.

Ech mengen et ass och wichteg, dass mer eng Definitioun ginn hunn, dass eng Gewerkschaft net nëmmen einfach eng Organisatioun de fait ass, mä dass eng organisatoresch, eng finanziell Stärkt, eng Onofhängegkeet Prinzipie sinn, déi wichteg si fir dobaussen ze kucken, ob eng Gewerkschaft och déi Capacitéit huet fir eng Ennerschrëft ze leeschten, an eng Ennerschrëft net nëmmen einfach ze leeschte well Pabeier gedéleg ass, mä eng Ennerschrëft ze leeschte well dat och Responsabilitéit heescht wann et emol eng Kéier méi schwierig ass, wann et drëm geet och méi schwierig Décisiounen ze huelen.

Eis Gewerkschaften - an dat muss eis jo hei de Mëtteg och eng Kéier soen - si jo net nëmme capabel gewiescht an deene leschte Jorzéngten, fir ze huelen an ze verlaangen an ze fuerderen, mä si waren och all Kéiers, wann et drop ukomm ass, capabel ze ginn, Responsabi-

litéit ze iwwerhuelen an dofir ze suergen, dass mer eng ganz Rei vu Krisen op eng Aart a Weis duerchgefouert hunn, déi beispillhaft war par rapport zu deem wat a villen anere Länner op eng ganz autoritär an onsolidaresch Aart a Weis geschitt ass.

Eng lescht Bemierkung wëllt ech maachen zu der Fro vum Streikrecht. Ech mengen et war eng ganz wichteg Diskussioun, déi mer an der Kommissioun doriwwer gefouert hunn, well d'Streikrecht och zu deene Prinzipie gehéiert, déi sakrosankt musse sinn. Wann d'Gewerkschaften och hei eng gewësse Responsabilitéit un den Dag geluecht hu fir dofir ze suergen, dass se an alle Fäll wëllten hunn, dass, wann e Litige do ass an et zu engem Streik soll kommen, all Kéier virdrun eng Prozedur um Niveau vum Office national de Conciliation soll stattfannen, da beweist dat och dee Gedanke vu Responsabilitéit, dee bei eise Gewerkschaften besteet.

Eis ass et drëm gaangen - an et war e wichtige Prinzip, ech menge mir hätten de Mëtteg Problemer kritt an eise Choix an an eise Vote, wa mer net dozou komm wärfir kloer um Niveau vum Streikrecht, da wann et e Streikrecht ass opgrond vun engem Litige, dee sech ergëtt aus enger Kollektivvertragsproblematik, wou mer jo en Délai dragesat hu vu 16 Woche bis zu deem dann d'Freiheit entsteet fir jiddferen -, fir de Schluss vun der Conciliatioun an den Echec vun der Conciliatioun festzustellen an domadder d'Moyens d'action vun deenen zwou Säiten opzeginn.

Et war virun allem och wesentlech dofir ze suergen, dass, wann et e Litige collectif ass, dee sech ausserhalb vum Kollektivvertrag ofspillt, mer do eng Prozedur hunn. Domadder si mer d'accord. Dat ass eng liicht Entreinte zu der Freiheit an zum Streikrecht, mä nëmmen eng liicht.

Et war dofir enorm wichteg, dass mer eis driwwer eens gi sinn, fir hei en Délai dranzesetze vu véier Wochen. Dat heescht also wann déi véier Wochen, wou den Office national de Conciliation de Versuch mécht, fir déi zwou Partelen zu engem Konsens oder zu engem Accord ze kréien, ofgelaf sinn, da sinn d'Moyens d'action do fir jiddfer Säit fir ze handelen, domadder och vun de Gewerkschaften fir en eventuelle Streik ze maachen.

Wann ech dat op déi aktuell Situatioun vun deem Streik, dee mer virun e puer Deeg, net méi spéit wéi e Freideg, an der Sidérurgie erlieft hunn, uwenden, da mengen ech hätt dat och do bedeit, dass et eng Prozedur gi wär. Mä ech mengen och do tëschent der Ukënnegung vun der Arcelor fir dausend industriell Aarbechtsplazen an der Sidérurgie ofzebauen, mat all deem wat do drunhänkt, an dem Freideg wou de Streik stattfonnt huet, waren och scho largement méi wéi véier Wochen dépasséiert, esou dass, wann d'Gewerkschaften direkt hei dee Litige ugemellt hätten, déi Diskussioun do gefouert hätten, se och schonn e Freideg d'Méiglechkeet gehat hätten, fir am Rahme vun enger legaler Prozedur en parfaite légalité dee Streik kënnen ofzezéien.

Esou dass ech mengen, dass mer soen d'Streikrecht ass sakrosankt, mä et si jo net déi Länner wou déi meeschte Streike stattfannen, wou et de Salarieéen am beschte geet. Oft ass et just ëmgedrënt. Dat heescht, och do ass de Streik jo net eppes wat ee gäre mécht, a jiddferen heibannen, deen eng Kéier d'Geleeënheet hat, et sinn der jo e puer heibannen, déi als Gewerkschaftsresponsabeler Streiker materliert hunn, déi wëssen, dass dat näischt Amüsantes ass. Ganz de Géigendeel, fir déi zwou

Säiten, a virun allem och d'Säit vun de Gewerkschaften an de Salarieéen, wou et jo vill Leit gëtt, déi, wa se an de Streik matginn, sech vill Suerge maachen iwwert d'Existenz vun hirer Aarbechtsplaz, vun hirem Betrib an esou virun.

Dat ass also näischt Amüsantes, wat ee liichtfankeg soll maachen, an dofir mengen ech ware mer d'accord, dass een déi Prozedur roueg sollt virgesinn, sous condition wéi gesot, dass se net endlos soll sinn, well ech menge soss verpufft och all Moyen d'action an ech mengen da gëtt d'Streikrecht ausgelegt, an et ass just dat net wat mer wollten.

Summa summarum zu deenen dräi Remarquen nach eng Kéier d'Konklusioun, dass mer an der Interpellatioun am November 2000 hei ganz kloer mëndlech a schrëftlech duerch déi Motiounen, déi mer abruucht hunn, gesot hu wat sinn eis Bedingungen, wat sinn eis Virgaben, fir zu enger gudder Reform ze kommen. Mir mengen, dass dëse Projet largement deene Virgabe gerecht gëtt an dofir bréngen ech och den Accord vun eiser Fraktioun zu dësem Projet de loi.

Merci.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- Als nächste Riedner ass den Här Niki Bettendorf agedroen. Den Här Bettendorf huet d'Wuert.

M. François Bausch (DÉI GRÉNG).- Här President!

M. le Président.- Ah, entschëllegt, den Här Bausch freet d'Wuert fir den Dépôt vun enger Motioun.

8. Dépôt d'une motion

M. François Bausch (DÉI GRÉNG).- Här President, ech wollt just eng nei Motioun deposéieren, déi dann déi ersetzt, déi ech deposéiert hunn déi lescht Woch hei iwwert d'Situatioun vun der Folter an der Gewalt am Irak. Déi Motioun, déi ech elo deposéieren, ass an där Hिसicht adaptéiert en fonction vum Conseil vun den Ausseministèren, deen de Moie war, an déi Motioun gëtt entre-temps gedroe vu mir selwer, vum Här Fayot, vum Här Rippinger, vum Här Wiseler, vum Här Mehlen a vum Här Urbany. Dat heescht ech kann dovun ausgoen, datt déi Motioun herno eng kuerz Diskussioun wäert kréien an datt mer déi à l'unanimité wäerten am Parlament stëmmen.

Motion

La Chambre des Députés,

- considérant que les révélations sur les violations des droits de l'Homme, notamment à la prison d'Abou Ghraib, sont extrêmement graves;

- considérant que les tortures et séquestrations commises risquent de renforcer encore les tensions entre les forces de la Coalition et le peuple irakien;

- considérant que l'organisation non gouvernementale Amnesty International a reçu de nombreuses informations faisant état d'actes de torture et de mauvais traitements infligés par les forces de la Coalition au cours de l'année dernière et a dressé un rapport accablant;

- considérant que la torture et autres traitements cruels, inhumains ou dégradants sont contraires au droit international, y compris les Conventions de Genève;

- considérant que ces allégations de torture et de mauvais traitements font actuellement l'objet d'enquêtes par les autorités des pays concernés;

- considérant que face à de telles violations des droits de l'Homme, les États européens ne peuvent en aucun cas rester indifférents;

invite le Gouvernement

- à condamner clairement toutes les violations des droits de l'Homme à la prison d'Abou Ghraib ainsi que d'une façon générale toutes les prises d'otages et assassinats d'otages;

- à appuyer tous les efforts de l'UE, sur base de la déclaration du CAGRE du 17 mai, pour veiller à ce qu'il ne puisse y avoir impunité en cas de tortures ou mauvais traitement de prisonniers;

- à veiller à ce que les résultats des enquêtes en cours soient rendus publics et à ce que les pays concernés mettent en œuvre leurs engagements pour rectifier tout manquement constaté au droit humanitaire international;

- à veiller à assurer un accès illimité aux prisons en Irak pour le Comité International de la Croix-Rouge et les Nations Unies et à coopérer étroitement avec les ONG concernées;

- à donner pleinement suite aux conclusions du CAGRE du 17 mai portant sur la communauté internationale basée sur l'État de droit.

(s.) François Bausch, Ben Fayot, Robert Mehlen, Jean-Paul Rippinger, Serge Urbany, Claude Wiseler.

M. le Président.- Dann huele mer Akt vun där Motioun. Déi gëtt verdeelt an da stëmme mer herno driwwer of.

D'Wuert huet dann elo den Här Niki Bettendorf.

9. 5045 - Projet de loi concernant les relations collectives de travail, le règlement des conflits collectifs de travail ainsi que l'Office national de Conciliation et modifiant

1. la loi modifiée du 7 juin 1937 ayant pour objet la réforme de la loi du 31 octobre 1919 portant règlement légal du louage de services des employés privés;

2. la loi modifiée du 9 décembre 1970 portant réduction et réglementation de la durée du travail des ouvriers occupés dans les secteurs public et privé de l'économie;

3. la loi modifiée du 16 avril 1979 fixant le statut général des fonctionnaires de l'État;

4. la loi modifiée du 24 décembre 1985 fixant le statut général des fonctionnaires communaux;

5. la loi modifiée du 23 juillet 1993 portant diverses mesures en faveur de l'emploi (suite)

M. Niki Bettendorf (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, virop e grouse Merci un de Rapporteur Marcel Glesener fir seng intensiv gutt Aarbecht un dësem Gesetzesprojet, op deem elo bal dräi Joer laang geschafft ginn ass. Vum éischten Aarbechtdokument, wat den Här Aarbechtsminister Enn 2001 virgestallt huet, bis zum Gesetzesprojet, iwwert dee mer haut hei ofstëmmen, war et e laangen, e ganz laange Wee.

De Marcel Glesener huet d'Roll vum Aarbechtsminister Biltgen hei bellicht an ech ka mech senge Wierder do nëmmen uschlëssen. D'Complexitéit vun der Matière, déi duerch d'Entwécklung vun der Aarbechtswelt an der Gewerkschafts-